

گزارش فعالیت‌های انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد ۱۳۹۶

تهیه و تنظیم:

اعظم پازدار

معرفی انجمن

سازمان ملل متحد در سال ۱۹۴۵ با هدف اولیه حفظ صلح و امنیت بین‌المللی بوجود آمد. امروزه فعالیتهای نظام ملل متحد تقریباً تمام زمینه‌های مربوط به حیات بشری را در بر گرفته است. سازمان ملل متحد انعکاسی از علاقمندی و خواست مردم جهان برای رهایی از جنگ و دست‌یابی به صلح می‌باشد. این سازمان بیش از هر نهاد دیگر بین‌المللی مورد انتظار مردم جهان برای تحقق خواسته‌های خود بوده است.

گسترده و میزان فعالیت‌های امروز سازمان بیش از هر نهاد دیگر بین‌المللی مورد انتظار مردم جهان برای تحقق خواسته‌های خود بوده است. گستره و میزان فعالیت‌های امروز سازمان احتمالاً در ذهن مؤسسان آن نمی‌گنجیده است. زیرا در حالیکه در طول موجودیت خود پای بند به منشور ملل متحد بوده، اما در عمل به طور مستمر تشکیلات جدیدی را برای انواع فعالیت‌های مورد نیاز به وجود آورده است. هم‌اکنون به موازات گسترش فعالیت‌های سازمان ملل متحد یک ذخیره عظیم اطلاعاتی و پژوهشی حاصل کوشش هزاران متخصص در زمینه‌های مختلف پدید آمده است و صدها تشکل در زمینه‌های فعالیت ملل متحد در همه نقاط دنیا بوجود آمده‌اند که با اعتقاد به منشور سازمان ملل متحد در جهت شناسایی، طرفداری و آموزش و پژوهش پیرامون موضوعات مربوط به سازمان به طور مستمر کار می‌کنند.

انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد، سازمانی مردم‌نهاد و غیر دولتی است که با همّت جمعی از استادان صاحب‌نظر در رشته‌های حقوق بین‌الملل، روابط بین‌الملل و علوم سیاسی «به منظور گسترش و پیشبرد و ارتقای علم و توسعه کیفی نیروهای متخصص و بهبود بخشیدن به امور آموزشی و پژوهشی در زمینه‌های مربوط» به خصوص نظام ملل متحد، آغاز به فعالیت نمود.

انجمن در سال ۱۳۸۰ با اخذ مجوز از وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، و تحت پوشش مقررات کمیسیون انجمن‌های علمی ایران، فعالیت‌های خود را آغاز نمود و در حال حاضر به عنوان نهادی معتبر و موثر از طریق فعالیت‌های خود در جامعه علمی و دانشگاهی شناخته می‌شود. «ارائه خدمات آموزشی و پژوهشی» و «برگزاری گردهمایی‌های علمی در سطح ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی» دو اصل اساسی در تحقق اهداف انجمن هستند که همواره از سوی انجمن مورد عنایت ویژه قرار گرفته‌اند. یکی از نتایج توجه به این دو اصل، برگزاری

کارگاه‌ها و دوره‌های آموزشی تخصصی مرتبط با نظام ملل متحد با هدف کمک به آموزش عالی در دانشگاه‌ها است که همواره از سوی شرکت کنندگان با استقبال همراه شده است. برگزاری همایش‌ها و نشست‌های تخصصی، انتشار کتاب و خبرنامه و تقدیر از استادان و بزرگان عرصه علم و اخلاق از جمله دیگر فعالیت‌های انجمن است که در اساسنامه انجمن مورد توجه قرار گرفته و انجمن همواره به آنها توجه خاص دارد.

در سال ۱۳۹۶ نیز همچون سال‌های پیش از آن برنامه‌های متنوع و مختلفی از سوی انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد برای شیفتگان و علاقمندان به ملل متحد تدارک دیده شده بود که گزارش آن را در این مجموعه می‌توانید مطالعه بفرمایید.

هیأت مدیره انجمن در سال ۱۳۹۶

دکتر نسرين مصفا (رئيس)	دکتر سيدقاسم زمانی (بازرس)
دکتر پوريا عسکری (دبيرکل)	دکتر بهرام مستقيمي (خزانه‌دار)
دکتر محمدرضا ضيائي بيگدلي (عضو اصلي)	دکتر ابراهيم بيگ زاده (عضو اصلي)
دکتر حسن سوای (عضو علی‌البدل)	دکتر محسن عبداللهی (عضو علی‌البدل)
دکتر هيلدا رضائي (بازرس علی‌البدل)	

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

سخن آغازین

بخش اول: رویدادهای عمومی

نشست تخصصی «شناسایی حقوق بین الملل عرفی از دیدگاه کمیسیون حقوق بین الملل سازمان ملل متحد».....	۹
نشست تخصصی «تحولات حقوق بین الملل پناهندگی»	۱۰
نشست تخصصی «تحولات جاری در خصوص حقوق دریاها در چارچوب سازمان ملل متحد»	۲۸
نشست تخصصی « ابعاد حقوقی برجام هسته ای»	۳۰
نشست تخصصی «صلح؛از آرمان تا واقعیت»	۵۴
نشست تخصصی «نقش کارگزاری های تخصصی ملل متحد در تولید و ترویج علم»	۵۸
میزگرد علمی «سازمان ملل متحد و جنگهای داخلی: کامیابی ها و ناکامی ها»	۶۲
نشست تخصصی «سازمان ملل متحد و حمایت از زنان؛از آرمان منشور تا واقعیت جهانی»	۶۴
سخنرانی ویژه هفتادمین سالگرد سازمان ملل متحد: «شورای امنیت در برزخ میان ضرورت اقدام موثر و لزوم تعریف و رعایت حکومت قانون»	۶۷
همایش بین المللی هفتادمین سالگرد تأسیس سازمان ملل متحد	۷۷
نشست تخصصی «حمایت از حقوق معلولان»	۸۷
نشست تخصصی «کارایی سازمان ملل متحد در پرتو نظریه های روابط بین الملل»	۹۱
نشست تخصصی «مسیر آینده نظام کپی رایت»	۹۳
نشست «تحول در مفهوم اصل عدم مداخله»	۹۴
نشست تخصصی «توافق نامه پاریس ۲۰۱۵ تغییرات اقلیم»	۱۰۲
نشست تخصصی «پیرامون توافق نامه پاریس ۲۰۱۵ در خصوص تغییرات اقلیم؛ محیط زیست و توسعه پایدار».....	۱۱۹
جلسه معرفی و دوباره خوانی کتاب حقوق بین الملل عمومی تألیف شادروان دکتر هوشنگ مقتدر	۱۲۰

بخش دوم: کارگاه‌ها و دوره‌های آموزشی ۱۲۵

الف. کارگاه‌های آموزشی

- سلسله کارگاه‌های آموزشی آشنایی با سازمان ملل متحد و اسناد و مدارک آن از طریق سایت سازمان ملل متحد. ۱۲۶
- کارگاه آموزشی - آشنایی با اهداف توسعه پایدار ۱۲۷
- کارگاه آموزشی آشنایی با سازمان ملل متحد و فعالیت‌های آن ۱۳۱
- کارگاه آموزشی آشنایی با سازمان جهانی مالکیت فکری و سازمان جهانی تجارت ۱۳۷
- کارگاه آموزشی ورزش و سازمان ملل متحد ۱۳۸
- کارگاه آموزشی سازمانهای غیر دولتی و صلح جهانی ۱۴۲

ب. دوره‌های آموزشی

- دوره آموزشی مطالعات نظام ملل متحد: آشنایی با مؤسسات تخصصی و دیگر ترتیبات اقتصادی ۱۴۴
- دوره آموزشی روش تحقیق ۱۴۷
- دوره آموزشی حقوق معاهدات؛ موضوعات منتخب ۱۴۸
- دوره آموزشی اقتصاد توسعه پایدار ۱۴۸

بخش سوم: بازدیدها ۱۵۲

- بازدید علمی از دفتر کمیته بین‌المللی صلیب سرخ در تهران و دبیرخانه کمیته ملی حقوق بشردوستانه ۱۵۲

بخش چهارم: مشارک‌ها

- مشارکت در برگزاری مرحله مقدماتی مسابقات موت کورت در سال ۲۰۱۵ ۱۵۷
- مشارکت در هفته ترویج علم ۱۶۰

بخش پنجم: نمایشگاه‌ها ۱۶۱

- انتشار دوهفته‌نامه تازه‌های ملل متحد ۱۶۲

بخش ششم: بزرگداشت‌ها و یادبودها ۱۶۴

- بزرگداشت یاد و خاطره استاد مسعود طارم‌سری ۱۶۵
- بزرگداشت یاد و خاطره استاد صور اسرافیل ۱۶۶

بزرگداشت یاد و خاطره استاد دکتر هوشنگ مقتدر ۱۶۷

بخش هفتم: تقدیر و تشکر

نهادهای همکار در سال ۱۳۹۴ ۱۷۰

مراسم تقدیر از نهاد ها و همیاران انجمن به مناسبت بزرگداشت هفته معلم ۱۷۱

یاوران انجمن ۱۷۲

سخن آغازین

برای انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد باعث افتخار است که گزارش فعالیت‌های سال ۱۳۹۴ را که با همکاری و هم‌یاری صمیمانه اعضای هیئت مدیره، نهادهای دولتی و غیردولتی و مسئولین و همکاران بزرگوار آنها، اعضای گرامی و علاقمندان به ملل متحد به سرانجام رسیده است را در دسترس قرار دهد.

نگاهی گذرا بر این فعالیت‌ها حاکی از توجه انجمن به انجام مستمر وظایف مندرج در اساسنامه خود در زمینه‌های ترویجی، آموزشی و پژوهشی است.

در پیروی از الگوی رفتار و عمل ایرانی - اسلامی و در راستای روح حاکم بر منشور ملل متحد بر ترویج مودت، دوستی، انس و همکاری در انجام فعالیت‌ها، علاوه بر تأکید بر ماهیت علمی معتبر آنها، همواره تحکیم روابط انسانی میان اعضای جامعه علمی و دانشگاهی، افزایش همبستگی و هم‌افزایی، گسترش همکاری و همیاری میان نهادهای مرتبط را یکی از وظایف خود قلمداد کرده و وظیفه خود می‌داند که الگویی قابل اعتناء از روابط مطلوب بین استادان، دانش‌پژوهان و دانشجویان را از همه نهادهای علمی و اجرایی ارائه دهد.

انجمن می‌کوشد که از یک طرف نهادی برای احترام و تکریم اصالت، اخلاق و علم بزرگان و اندیشمندان پیشکسوت حال و گذشته جامعه علمی کشور باشد و از سوی دیگر زمینه‌ساز رشد و بالندگی نسل جوانی باشد که با فراگیری مهارت‌های علمی و عملی بتواند در ساختن آینده جامعه ما قدم بردارد. در راستای تحقق هر دو هدف، انجمن در سال ۱۳۹۴ گام‌هایی را برداشته است که در گزارش سالانه بازتاب یافته‌اند.

ماهیت فعالیت‌های انجمن در طول سال‌های متمادی و بازخورد آن در جامعه، آن را به نهاد معتبر و مرجع علمی در ترویج، آموزش و پژوهش موضوعات ملل متحد تبدیل کرده و عرصه‌ای برای حضور دانش‌پژوهان، تعالی افکار و مبنایی برای یادگیری فراهم کرده است.

هدایت انجمن بر اساس فلسفه و وظایف یاد شده تنها از رأی ادواری و مقررات اداری بر نمی‌آید بلکه اعتقاد راسخ و احترام و پاسداشت همه شیفتگان حقوق و روابط بین‌الملل عضو انجمن که معتقد به نشر علم و خرج زکات خود از طریق خدمت در این نهاد هستند، واجب و با همه توان بهره‌مندی از توانایی‌های آنان استمرار دارد.

وظیفه می‌دانیم از تک تک همکاران بزرگوار، همیاران حقیقی و حقوقی انجمن بویژه از زحمات فرزندان ارجمند آقای علیرضا رنجبر و خانم اعظم پازدار، گزارشگران افتخاری انجمن که تهیه و تنظیم گزارش پیش‌رو را بر عهده داشتند، صمیمانه تشکر نماییم و با اتکال به خداوند متعال به امید تحقق صلح و عدالت در جهان، به کار خود ادامه دهیم.

نسرین مصفا

در ابتدای نشست آقای دکتر عسکری به عنوان دبیر کل انجمن ضمن خوشامدگویی و تبریک سال نو، بخش های مختلف برنامه را معرفی و پیرامون سفره هفت سین حقوق بین المللی که به عنوان ابتکاری از سوی کمیته دانشجویی انجمن به نمایش گذاشته شده بود، توضیحاتی ارائه نمودند.

بخش اول این نشست به پخش کلیپی از مجموعه فعالیتهای انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد در سال ۹۵ و قرائت پیام نوروزی دبیرکل ملل متحد توسط آقای محمد رجائی مقدم-معاون مرکز اطلاعات سازمان ملل متحد در تهران- اختصاص یافت. سپس در راستای اهداف قطعنامه ی روز جهانی نوروز، که بر اساس همدلی و اهداف صلح دوستانه میان کشورهایی که همه ساله نوروز را جشن میگیرند، نمایندگانی از انجمن های دوستی ایران و آذربایجان و قزاقستان در مراسم حضور پیدا کردند و در خصوص نحوه ی برگزاری نوروز در این کشورها و رسوم مخصوص این مناسبت صحبت نمودند.

پس از این کلیپی با عنوان «یادمان درگذشتگان حقوقی کشور» به نمایش درآمد.

در بخش دوم و تخصصی برنامه خانم دکتر مصفا-استاد دانشگاه تهران-دکتر محسن عبداللهی-دانشیار دانشگاه شهید بهشتی-و دکتر محمدصادق ضیایی بیگدلی-استادیار دانشگاه شهید بهشتی جهت ارائه سخنان خود حضور یافتند.

خانم دکتر نسرین مصفا به عنوان اولین سخنران این بخش سخنان خود را ارائه نمودند. ایشان به در ابتدا به این موضوع اشاره داشتند که برگزاری این نشست پیامدی برای انجام یک طرح جامع برای ارتباط ایران و سازمان ملل متحد خواهد داشت و چندین سال است که در انجمن بحث تدوین یک سالنامه با عنوان ایران و سازمان ملل متحد مطرح می باشد و ابراز امیدواری کردند که انجمن بتواند وظیفه خود را به انجام برساند.

رئیس انجمن بخش اصلی سخنان خود را اینگونه آغاز نمودند: «نقش سازمانهای بین المللی در دنیای معاصر غیرقابل تردید است. دریک برداشت سازمان های بین المللی را می توان به عنوان یک کنشگر مهم حقوق و روابط بین المللی تلقی کنیم. امروزه سازمان های بین المللی عرصه ای برای همکاری های بین المللی، حضور کشورها در صحنه بین المللی و استفاده از این عرصه برای تقویت همکاری ها و بیان دیدگاه ها در جامعه بشری هستند. از طرف دیگر سازمان های بین المللی یک ابزار هستند برای تامین منافع ملی، کمک ها و مساعدت هایی برای سیاست های داخلی و اهدافی که هر جامعه ای برای خودش دنبال می کند. با توجه به این نکات می توانیم مجموعه ای از ارتباطاتی که ایران در سال گذشته با سازمان ملل متحد داشته است را مورد مذاقه قرار دهیم. سوالی که مطرح است این است که ایران تا چه حد توانسته از این کنشگر بین المللی استفاده کند و بر آن تاثیر بگذارد، تا چه حد سیاست های این کنشگر بین المللی در سطح داخلی موثر بوده و تا چه حد می توان از این عرصه برای همکاری ها بین المللی بهره مند شد.»

ایشان در ادامه افزودند: «ایران بعد از ۱۳۹۴ که برجام و پایان تحریم‌های شورای امنیت در قالب قطعنامه ای که تصویب شد، فضای جدیدی برای همکاری با سازمان ملل پیدا کرد. در درون کشور نیز در طول سال‌های عضویت در ملل متحد و خصوصاً بعد از انقلاب اسلامی فراز و نشیب‌هایی در مورد ارتباط با ملل متحد و همکاری با آن داشته ایم. اما با برجام و از سال ۱۳۹۲ زمینه بهتری برای همکاری فراهم شد. از نظر بین‌المللی نیز عوامل بسیاری بر رابطه یک کشور با سازمان ملل متحد تاثیرگذار است؛ در درون خود سازمان انتخاب دبیرکل ملل متحد را در سال ۱۳۹۵ داشتیم و برای اولین بار بود که دبیرکل ملل متحد در یک فرآیند شفاف مطابق قطعنامه مجمع عمومی در سال ۲۰۱۵ بر سرکارآمد. انتخاب دبیرکل جدید و موضع‌گیری که آقای دکتر ظریف بعد از انتخاب گوئرش مطرح کردند و ایشان را با کیفیت‌ترین فردی تلقی کردند که برای این پست انتخاب شده است و در کنار آن انتخابات آمریکا و بالا آمدن آقای ترامپ که تصور نمی‌شد انتخاب شوند و نگاه ایشان نسبت به ملل متحد و سازمان‌های بین‌المللی، به طور کل این مجموعه بین‌المللی در کنار وقایعی که در سوریه، یمن، آفریقا می‌گذشت، خروج بریتانیا از اتحادیه اروپا و تعداد زیادی از موضوعات دیگری که تاثیرگذاری خود را بر روی کل رابطه کشورها با سازمان ملل متحد به عنوان یک کنشگر دارند.

در عرصه همکاری در سال گذشته زمانی که عرصه ای برای تحقق اهداف ایران و استفاده مطلوب از این فرصت ایجاد شد، حضور آقای روحانی در مجمع عمومی سازمان ملل متحد حضوری بود که نه تنها توانست به عنوان رییس یک کشور در مجمع عمومی لطفی بکند که آن لطف نیز قابل تحلیل است و ما می‌دانیم که بخشی از روش‌شناسی و متدولوژی در عرصه بین‌المللی تحلیل گفتمان است، ولیکن این حضور توانست علاوه بر ملل متحد به اهداف سیاست خارجی ایران نیز کمک کند. آقای روحانی شاید نمی‌توانستند فرصت ملاقات با رئیس‌جمهور فرانسه، پرتقال، نخست‌وزیر انگلیس و بسیاری از افراد دیگر را غیر از حضور در مجمع عمومی ملل متحد به راحتی داشته باشند. با توجه به رابطه خدشه دار شده ایران و عربستان و عدم حضور مناسب ایران در مقر این سازمان در عربستان، ملاقات‌های بسیار زیادی در چهارچوب همکاری‌های اسلامی میان ایران و کشورهای عضو در نیویورک صورت گرفت. جنبش عدم تعهد و دفتری که در نیویورک دارد و قبل از این ایران ریاست آن را برعهده داشت، طبیعی است که این ارتباط نیز تداوم دارد.»

رئیس انجمن در رابطه با تصویب سند یوآن داف در ایران صحبت کردند و توضیحاتی را پیرامون محتوای این سند ارائه نمودند. همچنین در مورد موضع‌گیری‌های ایران در مواقع مختلف، مانند مصادره اموال ایران، حذف عربستان از لیست کشورهای کودک کش توسط بانک جهانی، وضعیت حقوق بشر در میانمار، و... به عنوان بخشی از خواسته‌ها و عکس‌العمل‌هایی که نسبت به یک کنشگر و فعالیت‌ها و همکاری‌هایش، توضیحاتی دادند.

خانم دکتر مصفا با بیان این نکته که ابعاد ارتباط ایران با سازمان ملل متحد در زمینه های گسترده ای است، بخش پایانی سخنان خود را به حقوق بشر اختصاص دادند و در رابطه با موضوعات قطعنامه مجمع عمومی در ارتباط با نقض حقوق بشر علیه ایران و نحوه تصویب آن، گزارشگر جدید ایرانی و موضع گیری های او، در ارتباط با اسناد بین المللی و نظام گزارش دهی توضیحاتی ارائه نمودند.

دکتر محسن عبداللہی دومین سخنران این نشست بودند. ایشان تحولات زیست محیطی و ارتباط دولت ایران با نهادهای زیست محیطی ملل متحد در طی سال گذشته را مورد بررسی قرار دادند.

دکتر عبداللہی سخنان خود را حول سه محور تقسیم بندی کرده و در بخش نخست به موضع ریزگردها پرداختند. «ایران نزدیک به یک دهه است که به طور جدی با مسئله ریزگردها روبه رو شده است و علاوه بر خسارت های جانی و زیست محیطی سالانه حداقل بالغ بر یکصد میلیارد دلار خسارت به بار می آورد. در حالی که طبق آمارهایی که داده می شود منبع ۸۰ درصد این ریزگردها در خارج از ایران می باشد. بنابراین یک دولت به راحتی نمی تواند از عهده موضوعی که دارای جنبه بین المللی است بریاید. سیاستی که جمهوری اسلامی ایران طی این یک دهه در دستور کار قرار داده است بین المللی کردن این موضوع است. طی تحقیقی که هشت سال پیش انجام داده ام جز کنوانسیون منطقه ای جنوب شرقی آسیا هیچ سند بین المللی که به این مسئله پرداخته باشد وجود نداشت، حتی مقاله قابل ملاحظه ای نیز در این باره موجود نبود. بنابراین کار بسیار دشواری پیش روی دستگاه دیپلماسی کشور ما وجود داشت که این مسئله را به یکی از دغدغه های سازمان ملل متحد تبدیل کند.»

ایشان در ادامه در رابطه با تصویب دو قطعنامه با عنوان «مقابله با طوفان های گرد و غبار» که به همت ایران وارد چرخه قطعنامه های سالانه مجمع عمومی ملل متحد شده است صحبت نمودند.

دکتر عبداللہی در بخش دوم سخنان خود به موضوع اصلاحیه کیگالی به پروتکل مونترال، الحاقیه به کنوانسیون وین ۱۹۸۵ در مورد مواد کاهنده لایه اوزون پرداختند و تاریخچه ای از روند شکل گیری و چالش های آن را بیان کردند. ایشان همچنین اشاره داشتند که اصلاحیه کیگالی پنجمین اصلاحیه پروتکل مونترال می باشد و در رابطه با اصلاحیه های قبل از آن نیز توضیحاتی ارائه نمودند.

دکتر عبداللہی در بخش پایانی سخنان خود به موضوع تلاش در سال گذشته برای عضویت ایران در موافقتنامه پاریس ۲۰۱۵ الحاقی به کنوانسیون ۱۹۹۲ تغییرات آب و هوایی پرداختند. ایشان ضمن بیان مقدمه ای در این

رابطه به صحبت پیرامون هدف گذاری، محتوا و دستاوردهای این موافقتنامه پرداختند و در پایان نظر شورای نگهبان در خصوص عضویت ایران را تشریح نمودند.

سخنران پایانی این نشست آقای دکتر محمدصادق ضیایی بیگدلی بودند. محور سخنان ایشان تشریح تحولات ایران و سازمان ملل متحد از نگاه حقوق بین الملل اقتصادی بود. «موضوعی که در دنیا خیلی مورد بحث است دیدگاه‌های محلی یا منطقه‌ای به حقوق بین الملل است. در یک دوره گرایش‌های نظری در حقوق بین الملل داشتیم که بعدها خیلی کمرنگ شدند، اما در دهه‌های هشتاد و نود مکتب‌های انتقادی حقوق و رویکردهای جدید و رویکردهای جهان‌سومی نسبت به حقوق بین الملل به وجود آمد. در رویکرد جهان‌سومی ابتدا یک نگاه بسیار بدبینانه و منفعلانه وجود داشت. اما الان همین مکتب به حقوق بین الملل یک نگاه بسیار فعال، ایجابی و مثبتی دارد و سوال این است که چگونه می‌شود که از این ابزار به عنوان پیش‌برنده‌ی اهداف رهاکننده جوامع استفاده کرد. یک شاخه جالبی در حقوق بین الملل ایجاد شده به نام رجوع به تاریخ که در ایران بسیار کم اما در کشورهای آفریقایی، آسیای جنوب شرقی و آمریکای لاتین بسیار به چشم می‌خورد و آنها نگاهشان به حقوق بین الملل با توجه به تاریخشان است و از تاریخ مواجهه خودشان با حقوق بین الملل شروع به بازنویسی کرده‌اند.»

ایشان در ادامه به صحبت در حیطه WTO و اینکه در سال گذشته در سازمان جهانی تجارت چه گذشت و همچنین به بحث آنکتاد نیز اشاره داشتند و به بیان تجربیاتی از حضورشان در سمت مذاکرکننده ارشد در بحث الحاق ایران به سازمان جهانی تجارت و آنکتاد پرداختند. «در عصر حاضر و تاریخ حقوق بین الملل اقتصادی این دو سازمان همیشه رقیب یکدیگر بوده‌اند، یعنی آنکتاد یا کنفرانس توسعه تجارت ملل متحد وقتی که در سال ۱۹۶۴ ایجاد می‌شود، گروه ۷۷، کشورهای در حال توسعه بسیار قوی هستند و در این دهه بسیار درگیری و تنازع آرا در سازمان ملل متحد وجود داشت و ایران در آن زمان نقش بسیار فعالی داشت. اما الان چیزی که من احساس می‌کنم این است که آنکتادی که الان داریم واقعا هیچ نتیجه ملموسی که بتواند برای کشورهای در حال توسعه کمکی در جهت رسیدن به اهداف توسعه پایدار کمک کند، وجود ندارد.»

محور دوم بحث دکتر ضیایی به جایگاه حقوق نرم و نقش اساسی آن در شناخت وضعیت موجود در حقوق بین الملل اقتصادی و محیط زیست پرداختند و افزودند که تعدادی از دانشمندان حقوقی مانند آقای کینزبوری در نیویورک از حقوق اداری جهانی صحبت به میان می‌آورند و مسائل در حقوق بین المللی اقتصادی و محیط زیستی و... مسائلی هستند که مشابه آن در حقوق اداری کشورها وجود دارد و الان در سطح بین المللی با عمقی پیچیده و بسیار فنی مطرح می‌شوند. ایشان همچنین موضوع الحاق ایران به سازمان جهانی تجارت و بررسی علل طولانی شدن فرآیند آن را از مصادیق حقوق نرم به شمار آوردند.

دکتر ضیایی در پایان به بررسی روند پیش روی مذاکرات اقتصادی ایران در مجامع بین‌المللی و دلایل فنی، سیاسی، داخلی و خارجی عدم اجرای کامل برجام را پرداختند.

پایان این نشست با پرسش و پاسخ از سوی شرکت‌کنندگان همراه بود و خانم دکتر مصفا نیز ضمن تشکر از همکاران و همیاران انجمن در سال گذشته، از زحمات کمیته دانشجویی انجمن تقدیر و تشکر ویژه به عمل آوردند.

گزارش جلسه ی مشترک کمیته دانشجویی انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد با دانشجویان دانشگاه اوترخت هلند

تهیه و تنظیم: کمیته دانشجویی انجمن

گزارش جلسه ی مشترک کمیته دانشجویی انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد با دانشجویان دانشگاه اوترخت هلند

روز چهارشنبه ۱۴ اردیبهشت، کمیته دانشجویی انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد میزبان دانشجویان حقوق دانشگاه اوترخت هلند در خانه اندیشمندان علوم انسانی بود. این نشست دو ساعته با هدف آشنایی دانشجویان هلندی با انجمن مطالعات سازمان ملل و همچنین تعامل فکری آنان در خصوص فعالیتهای دانشجویی دانشگاه های دو کشور بود.

در آغاز جلسه ضمن خوش آمدگویی، کلیپی جهت معرفی کشور ایران و نقاط دیدنی آن پخش شد، و پس از آن متنی در ارتباط با ایران و سازمان ملل متحد و اقدامات ایران در جهت اجرای اهداف منشور ملل متحد مورد قرائت قرار گرفت. در ادامه جهت آشنایی این گروه با انجمن، کلیپی تصویری از فعالیت های انجمن پخش شد، و با حضور سرکار خانم دکتر مصفا، رئیس انجمن، اهداف و اقدامات انجمن ایرانی مطالعات ملل متحد و تاریخچه آن بیان شد.

ادامه ی نشست به پرسش و پاسخ اختصاص یافت و طرفین سوالاتی را در خصوص نحوه ی کاربردی کردن علم حقوق در عرصه تحصیلی و همچنین چگونگی برگزاری هر چه بهتر کارگاه ها و نشست ها برای دانشجویان حقوقی مطرح کردند.

در پایان، کمیته دانشجویی از زحمات سرکار خانم دکتر مصفا، رئیس انجمن، به مناسبت روز گرامیداشت مقام معلم و به پاس سال ها تلاش دلسوزانه و مادرانه ی ایشان برای انجمن، تقدیر و تشکر بعمل آورد.

گزارش همایش ملی «بررسی و آسیب شناسی بمباران شیمیایی سردشت پس از گذشت سی سال، با رویکرد حقوقی، سیاسی-بین المللی و روانشناسی-جامعه شناسی»

تهیه و تنظیم: شب بو خضری

سی سال گذشت، سی سال از شروع دردی عظیم که به یکباره و به ناحق بر مردم مظلوم سردشت تحمیل گردید گذشت ولی این درد نه تنها التیام نیافت بلکه به رنجی بسی بزرگتر تبدیل گشت. سی سال گذشت و هنوز چشمان ما شاهد عینی فریاد هراسان تاول بر جسم و روح این مردم هستند؛ تاول هایی که روز به روز داغ تر و داغ تر می شوند. سی سال گذشت و

ما هنوز چشم انتظار عدالتی هستیم که اگر بود مسلماً سردشت هنوز در قالب تعریف قربانی باقی نمی ماند و به شهر عدالت تبدیل می گشت.

همایش علمی "بررسی و آسیب شناسی بمباران شیمیایی سردشت با رویکرد حقوقی، سیاسی-بین المللی و روانشناسی-جامعه شناسی" با هدف تحلیل مسایل و مشکلات سردشت و مصدومین بازمانده از جنایت شنیع بمباران شیمیایی توسط رژیم بعث عراق و همکاران خارجی آن، در هشتم تیر ماه ۱۳۹۶ در سالن آمفی تئاتر اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی سردشت با حضور اساتید و متخصصان حوزه های بلکه بتوان راهکارهایی در جبران خسارات مادی و معنوی این مصدومین ارایه و آن ها را به منصفه عمل رساند. این همایش که ایده اولیه آن از جانب پروفسور محمدعلی اردبیلی هیأت علمی دانشگاه شهید بهشتی ارایه و با تولی انجمن دفاع از حقوق مصدومین شیمیایی سردشت برگزار گردید، سه پنل تخصصی حقوقی (مدنی و بین المللی کیفری)، سیاسی- بین المللی و روانشناسی-جامعه شناسی را در خود گنجانده بود. پس از گذشت سی سال این اولین بار بود که این فاجعه از تمام زوایای علمی به صورت کاملاً تخصصی مسایل تمام حوزه های مربوطه را مورد تحلیل و آسیب شناسی قرار دهد و راهکارهای ممکن جهت احقاق حقوق مصدومین شیمیایی را ارایه نماید.

یکی از اهداف این همایش معرفی سردشت و فاجعه بمباران شیمیایی آن به تمام جهانیان است. متأسفانه پس از سی سال هنوز بسیاری از ایرانیان سردشت را آن طور که باید نشناخته و با آسیب هایی که پس از وقوع فاجعه بر مردم آن تحمیل شده آشنایی ندارند و شناساندن این مهم به مردم سایر نواحی و نقاط کشور در راستای التیام درد و رنج های قربانیان و انجام اقداماتی در خصوص بهتر نمودن وضعیت جسمی و روانی مصدومین شیمیایی، امری ضروری به نظر می رسد. هم چنین، هرچند که این جنایت در سطح بین المللی شناخته شده، ولی جهت مطالبه حقوق مادی و جبران خسارت های مادی وارده بر مصدومین شیمیایی سردشت نیاز به ورود مسأله در سطح بین المللی به طور گسترده تر و مداوم تری داشته و نباید از انجام این اقدامات غفلت نمود. برگزاری این همایش که تا پیش از آن در سردشت اتفاق نیفتاده بود نقطه شروعی برای راه پیدا کردن به این مسایل بود. ما در این زمینه نیاز مبرم به گشایش بحث های علمی و آسیب شناسی فاجعه از زوایای مختلف علمی داشته و تا زمانی که مباحث مربوط به جنایت مذکور به چالش کشیده نشوند بعید بتوان راه چاره ای برای حل مشکلات مربوطه پیدا نمود، همان امری که در این سی سال از آن غفلت نموده و هم خود مردم و هم دولت و مسؤولین در این خصوص بی اعتنا بوده و تاکنون واکنشی که منجر به احقاق حقوق مصدومین و کاهش دردها و آلام آن ها شود، از سوی هیچ نهاد دولتی یا غیردولتی و بین المللی صورت نپذیرفته است. پرواضح است که دولت مطابق قوانین و مقررات مختلف مکلف به انجام اقداماتی در این زمینه می باشد ولی فارغ از آن وظیفه انسانی ما شهروندان هم حکم می کند که بدون توجه به داشتن مسؤولیت شخص حقیقی یا حقوقی در این موضوع خود نیز اقداماتی در راستای مطالبه این حقوق انجام دهیم؛ کما اینکه تا زمانی که مردم خود حقوقشان را مطالبه نمایند بدیهی است که هیچ نهادی حتی نهادهای دولتی با داشتن وظیفه قانونی هم در این رابطه اقدامی انجام نخواهند داد. برگزاری همایش های علمی با دستاوردهای عملی می تواند روشی مناسب و آغاز پیمودن مسیری باشد که از آن سخن به میان آوردیم.

از ویژگی‌های دیگر این همایش تجمع سخنرانان و صاحب نظران امر از سایر نقاط ایران مانند تهران، سنج، کرمانشاه، بوکان، کرج و .. بود که این امر همان هدف اصلی همایش که طرح موضوع بمباران شیمیایی سردشت در سطحی گسترده تر از استانی است، را تحقق می بخشد. ورود متخصصان علاقه مند به این حوزه از سایر نقاط ایران موجب شده تا افراد مختلف و صاحب نظر با ارایه ایده ها و راهکارهای متفاوت و مختلف خود در ترمیم وضعیت نابسامان حقوقی، سیاسی، جسمی و روحی مصدومین شیمیایی پس از گذشت سی سال اقداماتی جدید انجام که منجر به نتیجه ای مفید و کاربردی شود. واضح و مبرهن است که در طی این سی سال مردم سردشت تنها در نقش قربانی بازی کرده و تنها انتظارشان از مردم ترحم و همدردی از جانب آنان بوده است؛ این در حالی است که برگزاری این گونه همایش های علمی با دستاوردهای عملی و کاربردی مفید می تواند نقش بسزایی در ساخت یک چارچوب مطالبه گری برای قربانیان ایجاد و چگونگی مطالبه این حقوق را در یک قالب منظم علمی ارایه دهد.

در ابتدای همایش رئیس همایش آقای رحیم کریمی واحد گزارشی از چگونگی برگزاری همایش را ارایه و سپس وکیل قربانیان بمباران شیمیایی حلبچه ابوبکر محمد صدیق، مطالبی مفید و پربار در باب دفاع از حقوق مصدومین شیمیایی سردشت ارایه نمودند. ایشان به این امر اشاره نمودند که هنوز هم راه برای مطالبه حقوق قربانیان شیمیایی وجود داشته و قبل از اینکه زمان بیشتری را از دست بدهیم باید شروع به اقدام نماییم. پس از آن ریاست محترم کانون وکلای استان کردستان مباحثی را به مناسبت سی امین سالروز این فاجعه در تحلیل بمباران هدفمند و برنامه ریزی شده شهرهای کوردنشین غرب کشور توسط رژیم بعثی عراق، یادآوری بمباران شیمیایی مریوان و بمباران ۲۸ دی ماه ۱۳۶۵ سنج، نقد عملکرد صدا و سیما و نظام آموزشی و فرهنگی کشور مبنی بر عدم انعکاس و گرامیداشت مطلوب شهدای کردستان و بمباران شیمیایی سردشت ارایه نمودند. همچنین ایشان با اعلام پیام کانون وکلای کردستان مبنی بر گرامیداشت و ادای احترام به جایگاه رفیع شهدای مظلوم سردشت و حمایت و همدردی با مصدومین این فاجعه ضدبشری، حمایت حقوقی خود را از مصدومین شیمیایی در مراجع داخلی و مراجع و دادگاه های بین المللی و نیز آمادگی کانون جهت همکاری با انجمن دفاع از حقوق مصدومین شیمیایی سردشت اعلام نمودند. عضو هیأت مدیره و بازرس کانون وکلای استان آذربایجان غربی زانبار مینایی در خصوص اهمیت کانون های وکلا در اجرای عدالت و ترمیم آن از لحاظ داخلی و بین المللی اشاره نمودند؛ هرچند که به دلیل عدم ارتباط صنفی این نهاد مدنی دیرپا تاکنون نقشی در اجرای عدالت کیفری بین المللی نداشته اند. ایشان نیز تفاهم نامه ای در شش بند امضاء و تقدیم انجمن دفاع از مصدومین شیمیایی سردشت نموده و بدین وسیله آمادگی خود را جهت همکاری در حمایت از حقوق مصدومین شیمیایی اعلام نمودند.

پنل اول که پنل حقوقی بود با دبیری عثمان مزین وکیل پایه یک دادگستری و سخنرانی اساتید مسلم حقوق جزا و حقوق بین الملل و حقوق بین المللی کیفری آغاز گردید. پروفسور محمدعلی اردبیلی استاد مسلم حقوق جزا و جرم شناسی و حقوق بین المللی کیفری از جنبه حقوق بین المللی کیفری به بحث ورود پیدا کرده و جنایت مورد بحث را به عنوان جنایت علیه بشریت و جنایت جنگی مورد تحلیل و بررسی قرار دادند. هیأت علمی دانشگاه شهید بهشتی هم چنین از بی توجهی دولت

در امر رسیدگی به وضعیت قربانیان بحث نمودند. هم چنین با اشاره به اینکه هنوز هم فرصت جهت مطالبه حقوق مصدومین در محاکم بین المللی وجود داشته، صلاحیت رسیدگی به جنایت بمباران شیمیایی سردشت به عنوان جنایت جنگی و جنایت علیه بشریت را مورد تأکید قرار دادند. دکتر ستار عزیزی استاد توانمند حوزه حقوق بین الملل و عضو هیأت علمی دانشگاه بوعلی سینا همدان، چگونگی جبران خسارات بمباران شیمیایی را از منظر حقوق بین الملل مورد بحث و بررسی موشکافانه قرار دادند. ایشان با اشاره به ماده ۳۲ کنوانسیون چهارم لاهه ۱۹۰۷، تعهد به جبران خسارت قواعد حقوق بین الملل بشردوستانه را بررسی و سپس به بحث از تعیین دولت یا دولت های مسؤول ارتکاب عمل متخلفانه پرداختند. هم چنین، تبیین مجاری اجرای مسؤولیت دولت یا دولت های مسؤول ارتکاب عمل متخلفانه، با بیان مجاری قضایی و مجاری دیپلماتیک اجرای مسؤولیت از دیگر مباحث این استاد حقوق بین الملل بود. دکتر احمد احمدی عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد مهاباد، نیز مسؤولیت دولت در پرداخت حقوق قربانیان بمباران شیمیایی سردشت را از منظر قانونی مورد تحلیل قرار دادند.

پنل دوم با عنوان پنل سیاسی-بین المللی به دبیری اردشیر پشنگ، پژوهشگر مرکز مطالعات استراتژیک خاورمیانه و سخنرانی ایشان و دکتر مصطفی رشیدی، دکتری ژئوپلیتیک، دکتر رحمت حاجی مینه دکتری روابط بین الملل و دکتر سحر صنیعی دکتری علوم سیاسی با ارایه گفتارهایی در این باب مسایل و مشکلات سیاسی- بین المللی مرتبط با این فاجعه را مورد تحلیل و آسیب شناسی قرار دادند. دکتر رشیدی اولین بحث پنل را با موضوع جنگ، حس مکان و توسعه نیافتگی در غرب کشور با تأکید بر شهرستان سردشت و دلایلی که باعث این توسعه نیافتگی شده و نیز راهکارهای خاتمه دادن به آن و پیشگیری از پیشروی این توسعه نیافتگی، شروع نمودند و دکتر رحمت حاجی مینه با واکاوی ابعاد سیاسی بمباران شیمیایی سردشت از منظر سطوح پنج گانه تحلیل پاتریک مورگان، آن را ادامه دادند. دکتر سحر صنیعی دیگر سخنران این پنل به کارنامه دولت در خصوص این فاجعه اشاره و وظایفی که دولت در این زمینه انجام داده و به ثمر نشسته و نیز اقداماتی را که بایستی انجام می داده و امتناع نموده را مورد بررسی قرار دادند. هم چنین مواضع و تأثیر احزاب مختلف داخلی را در قبال بمباران شیمیایی سردشت مورد اشاره قرار دادند. در انتهای پنل اردشیر پشنگ با اظهار بیاناتی چرایی ناتوانی سازمان ملل و جامعه بین المللی در جلوگیری از وقوع بمباران شیمیایی سردشت را به میز نقد کشانند. به گفته ایشان عدم توان دیپلماتیک و روابط بین الملل ایران در دهه ۱۹۸۰ میلادی با جهان در وضعیت قهر و انکار ناشی از انقلاب اسلامی و نابودی سفارت آمریکا و ... نمی بود، بدون شک وقوع چنین جنایتی از جانب صدام بر سردشت غیرممکن می بود. ضعف سازمان های بین المللی و عدم نهاده شدن اهدافی که در منشورشان در ابعاد و حوزه های مختلف بر آن تأکید داشته، عدم داشتن ضمانت اجرا برای عملیاتی شدن هدف بزرگ سازمان ملل که حفظ صلح و جلوگیری از جنگ می باشد، عدم مسؤولیت پذیری قدرت های بزرگ و دارای نقش هژمونیک در سطوح جهانی و حتی در سطح منطقه ای و سیکل معیوب حقوقی در خود سازمان ملل متحد از عداد دلایل ناتوانی سازمان ملل از پیشگیری از بمباران شیمیایی سردشت بوده است.

در ادامه دبیر علمی همایش شب بو خضری با اشاره به اساسنامه رم و مواد ۷ و ۸ آن تأکید بر شناساندن این جنایت به عنوان جنایت نسل‌کشی، در کنار جنایات علیه بشریت و جنایات جنگی نمودند. فاجعه بمباران شیمیایی سردشت با وجود تمام مصادیق جنایت جنگی و علیه علیه بشریت، خصلت‌های بارز نسل‌کشی را در نیز خود نهان داشته که از دید حقوق‌دانان و عدالتخواهان عرصه حقوق بین‌المللی کیفری پنهان نمی‌باشد. همچنین ایشان ضعف جامعه جهانی و به ویژه کشورهای عضو شورای امنیت سازمان ملل متحد در این رویداد در گذشته و نیز ادامه این ضعف در قرن بیست و یکم را که باعث تکرار این جنایت چند بار و توسط گروه‌های تروریستی و دولت‌ها شده، مورد توجه قرار دادند.

پنل سوم، پنل روانشناسی-جامعه‌شناختی با دبیری سید رحمان حسینی و سخنرانی اساتید توانمند حوزه‌های مذکور، اساتید توانمند دکتر ابوالقاسم عیسی مراد دکترای روانشناسی بالینی، دکتر هادی نقدی دکترای مشاوره و دکتر مسعود بیننده

دکترای جامعه‌شناسی به فعالیت خود ادامه داد. دکتر عیسی مراد بحث خود را با بررسی آسیب‌های روانی-اجتماعی قربانیان عوارض شیمیایی در گذشته، حال و آینده از منظر روان‌شناسی با رویکرد حمایتی آغاز نمودند و در ادامه به اهمیت آسیب‌شناسی وضعیت قربانیان، وضعیت اختلالات موجود مانند اختلالات اضطرابی، خلقی، استرس اولیه و ثانویه پرداختند. ایشان هم‌چنین مدل‌های حمایتی موجود و اقدامات حمایتی مانند مشاوره و روان‌درمانی و آموزش‌ها و تقویت مهارت‌های پیشگیرانه را در خلال بحث خود ارایه نمودند. دکتر نقدی با بررسی آثار حمله شیمیایی در سه سطح مستقیم، غیرمستقیم و نسل‌گذر ضربه‌های روانی جمعی که یک انسان کورد به طور خاص دریافت می‌دارد را مورد آسیب‌شناسی قرار داد. ایشان روی این مهم تمرکز نموده که نگاه به سردشت و قربانیان شیمیایی در طی سی سال گذشته نگاهی عاطفی و مبتنی بر همدردی بوده است و همین دلیل اصلی دست نیافتن به حقوق حقه قربانیان در این وادی می‌باشد. این در حالی است که اگر نگاه به موضوع نگاهی حق‌مدار و مطالبه‌گرایانه می‌بود، که لااقل من بعد باید چنین باشد، ما یک شخصیت و منشگر صاحب حق را تشکیل می‌دادیم و بدین ترتیب احقاق حقوق نیز ساده‌تر صورت می‌پذیرفت. نکته مهم دیگری که ایشان به آن اشاره نمودند موضوع شهر صلح نامیدن سردشت بود. به گفته ایشان نامیدن «شهر صلح» بر سردشت مناسب سردشت نبوده، چه اینکه صلح را باید در مورد شخص یا دولتی به کار برد که توانایی جنگ کردن را داشته و با وجود این توانایی از آن پرهیز و راه صلح در پیش می‌گیرد؛ در حالی که سردشت توانایی جنگ نداشته و انتخاب نام «شهر صلح» از روی ناگزیری می‌باشد. دکتر مسعود بیننده با بررسی مکانیزم‌های دیگر سازی و دیگر ستیزی و نقش فعال آن در خلق فاجعه پرداختند. ایشان اشاره فرمودند: دستگاه دولت مطلقه و آپاراتوس‌های وابسته بدان در بستر یک پیمان منطقه‌ای به نام سایکس پیکو که متکی به منطقی کونولیالیستی بوده است تمامی رویدادهای فاجعه بار یک قرن اخیر را به وجود آورده است. فاجعه سردشت اگرچه در جریان جنگ بین دو کشور ایران و عراق روی می‌دهد اما در بستر همان شرایطی به وقوع می‌پیوندد که سیاست‌های جهانی و منطقه‌ای کونولیالیزم و هم‌چنین منطق دولت‌های مطلقه آن را تولید و بازتولید نموده‌اند. فاجعه سردشت تدام همان نسل‌کشی انفال و حلبچه در مکان و موقعیتی دیگر بوده و تمامی فاکتورهای فاجعه به مثابه نسل‌کشی را دارا می‌باشد.

در ادامه برنامه تعدادی از فعالان مدنی هنرمند از شهرستان مهاباد چندین تابلوی نقاشی را با موضوع بمباران شیمیایی به انجمن دفاع از حقوق مصدومین شیمیایی سردشت هدیه نمودند. هم‌چنین گروه موسیقی «مهرنوا» متشکل از نوجوانان هنرمند چند قطعه آنگ زیبا به زبان‌های کوردی و ژاپنی و انگلیسی تقدیم مهمانان حاضر و قربانیان این فاجعه نمودند.

یک فعال مدنی کورد اهل بوکان به نام فرهاد لطفی مسافت بوکان تا سردشت را به نشانه اعتراض به عدم توجه به حقوق قربانیان بمباران شیمیایی سردشت پیموده و در این همایش پیام عدالت خود را برای حاضرین قرائت نمود.

مراسم با تقدیر و سپاس و اهدای تندیس ویژه همایش به سخنرانان مدعو و دست‌اندرکاران همایش به پایان رسید.

شایان ذکر است که مخاطبان زیادی از سراسر ایران و به ویژه استان‌های کردستان، کرمانشاه، آذربایجان غربی و تهران همایش مزبور را مورد استقبال گرم و صمیمانه خود قرار دادند. هم چنین خبرگزاری‌های معتبر و زیادی از سراسر ایران و خارج از ایران در این همایش حضور داشتند.

گزارش نشست تخصصی حقوق مسئولیت بین‌المللی دولت؛ معرفت‌شناسی، تحولات، آموزه‌ها

تهیه و تنظیم: اعظم یازدار

انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد با همکاری خانه اندیشمندان علوم انسانی نشستی تخصصی با عنوان «حقوق مسئولیت بین‌المللی دولت؛ معرفت‌شناسی، تحولات، آموزه‌ها» را در تاریخ ۳۱ اردیبهشت ماه ۱۳۹۶ ساعت ۱۶ در سالن حافظ خانه اندیشمندان برگزار نمود.

این نشست با سخنان خانم دکتر مصفا-رییس انجمن-آغاز گردید. ایشان ضمن تشکر از شرکت‌کنندگان محترم که دعوت انجمن ایرانی مطالعات ملل متحد را پذیرفته‌اند، از سخنرانان این نشست به خصوص دکتر جمال سیفی که از اعضای مؤسس انجمن بودند و مدتی هم به دلیل مشغله‌های کاری انجمن نتوانسته بود از وجودشان بهره‌مند گردد، سپاسگزاری ویژه به عمل آوردند.

در ابتدا آقای دکتر عبداللّهی در رابطه با علت برگزاری این نشست و همچنین در مورد کتاب تازه چاپ شده ی «حقوق مسئولیت بین‌المللی (قواعد عمومی)» سخنانی ارائه نمودند.

اولین سخنران جلسه آقای دکتر جمال سیفی بودند. ایشان در ابتدای صحبت‌های خود در رابطه با نویسنده ی کتاب حاضر یعنی آقای جیمز کرافورد توضیحاتی ارائه نمودند.

دکتر سیفی سپس در بخش اصلی سخنان خویش به کلیات مسئولیت بین‌المللی در حوزه معرفت‌شناسی و وضعیت حقوق مسئولیت بین‌المللی پرداختند. ایشان صحبت‌های خود را در دو حوزه ارائه دادند، اولین حوزه با موضوع وحدت مسئولیت بین‌المللی دولت که علاوه بر ابعاد فنی و تکنیکی که دارد می‌تواند با یک نگاه کلی سرشت و خصوصیت مسئولیت بین‌المللی را برای ما روشن سازد و حوزه دوم بحث قوانین اولیه و ثانویه که چه در تئوری و چه از زوایه قوانین ثانویه مشخصا به معنای قواعد مسئولیت بین‌المللی است.

سخنران بعدی آقای دکتر عبداللہی بودند ایشان بحث خود را بر روی شناخت شناسی مسئولیت بین المللی متمرکز ساختند و تصویری کلی از مسئولیت را ارائه نمودند.

دکتر عبداللہی در ادامه بر اساس سه محور به موضوع پرداختند:

۱- اشتغال مسئولیت در نظام حقوق بین الملل

۲- مبانی مسئولیت و ۳- ماهیت یا چیستی نظام مسئولیت

آخرین سخنران این نشست نیز آقای دکتر ابراهیم گل بودند که صحبت‌های خود را در دو بخش ارائه نمودند ایشان ابتدا به آموزه‌هایی که در حقوق مسئولیت بین المللی مطرح است پرداختند و سپس در مورد کتاب تازه به چاپ رسیده خودشان توضیحاتی ارائه نمودند.

در بخش نخست به بررسی جایگاه حقوق مسئولیت بین المللی در اندیشه کلاسیک و دوران معاصر و دکتربین‌های مطرح در حوزه مسئولیت پرداختند.

در بخش بعدی دکتر ابراهیم گل در رابطه با کتاب نیز اینگونه توضیح دادند: «در گام نخست با خود آقای کرافورد صحبت کردیم ایشان بسیار از انتخاب این کتاب جهت ترجمه استقبال کردند و حتی قرار بود خود ایشان مقدمه‌ی فارسی به آن اضافه کنند که البته میسر نشد. با انتشارات کتاب آقای کرافورد نیز صحبت کردیم و مشکلی نبود و در ایران نیز انتشارات سنگلج از این کتاب حمایت و آن را به چاپ رساندند.»

ایشان همچنین افزودند: «کتاب حاضر مکمل کتاب‌های قبلی آقای کرافورد در این زمینه است و کتاب مفصلی است و صرفاً در مورد مسئولیت بین‌المللی صحبت نمی‌کند بلکه موضوعات مختلف دیگری نیز در آن طرح شده است.»

در پایان نیز از آقای کریمی، آقای خسروشاهی و خانم روشنفکر که با آقای دکتر ابراهیم گل در ترجمه این کتاب همکاری کردند تقدیر و تشکر به عمل آمد.

در نهایت این جلسه پس از پرسش و پاسخ شرکت‌کنندگان به پایان رسید.

گزارش دومین جلسه کرسی آزاداندیشی با موضوع امنیت در پرتو منشور ملل متحد

انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد با همکاری شورای انجمن‌های علمی ایران جلسه دوم از جلسات کرسی آزاداندیشی با موضوع امنیت در پرتو منشور ملل متحد را در تاریخ سه شنبه ۱۳۹۶/۳/۹ با حضور اعضای هیئت مدیره انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد و سخنرانی دکتر قاسم افتخاری برگزار نمود.

در ابتدای این جلسه جناب آقای دکتر افتخاری موضوع امنیت را با این پرسش که امنیت چیست آغاز کردند و به تعریف امنیت و گستره آن پرداختند. ایشان چالش اصلی بحث در مورد امنیت را نبود شناخت نسبت به این مقوله دانسته و بیان داشتند برای ورود به بحث شناختی باید مقدماتاً به ارزش‌ها پرداخت زیرا انسان نیز مانند سایر موجودات زنده، ارزشگذاری می‌کند (سایر موجودات حداقل برای هستی خودشان ارزش قائل شده و از آن دفاع می‌کنند).

ایشان در ادامه در خصوص اینکه امنیت در ارتباط با ارزش‌ها می‌باشد و انسان موجودی ارزش‌ساز و ارزش‌گذار است و به نوعی عضوی از جمع محسوب می‌شود، ارزش‌ها را به دو دسته کلی ارزش‌های فردی و ارزش‌های جمعی طبقه‌بندی نمودند که در مانحن‌فیه به ارزش‌های جمعی که پایه و اساس امنیت را تشکیل می‌دهند باید نظر داشته باشیم. اما نباید فراموش کنیم که این ارزش‌ها جملگی ساخته و پرداخته خود انسان‌ها هستند و از همین روی، زمانی فرا می‌رسد که برخی از ارزش‌های امروزی، ارزش خود را از دست می‌دهند یا به

عبارتی تاریخ مصرف آنها به سر می‌رسد. از این گفته، استاد محترم نتیجه‌گیری نمودند که نباید ارزش‌ها را ثابت و لایتغیر دانست بلکه همه ارزش‌ها از خاصیت دگرگونی و پویایی نیز بهره‌مند و به فراخور حال و روز زمانه متحول می‌شوند. این مهم در مورد امنیت نیز صدق می‌کند و لذا باید گفت، امنیت نیز مانند سایر مقولات، با دگرگونی ارزش‌ها متحول و دگرگون می‌شود و بنابراین امنیت هم مفهومی پویاست.

همچنین در شناخت امنیت جناب آقای دکتر افتخاری بیان داشتند که امنیت پاسداری از ارزش‌های موجود است که خود این ارزش‌ها به چند گروه تقسیم می‌شوند که باید تک‌تک آنها را به بحث گذارد: ارزش‌های سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، زیست محیطی و

در ادامه جناب استاد به برخی از تهدیدهای علیه این ارزش‌ها و مقوله امنیت در شرایط کنونی اشاره داشتند از قبیل تروریسم، تکنولوژی و در میان این تهدیدها، می‌توان به طور خاص به پدیده جهانی شدن اشاره داشت که تهدیدی جدی علیه حفظ تمامیت کشورهاست که اصولاً با نظام وستفالی که مبدع ملت-دولت‌هاست، سرسازش ندارد. ایشان در ادامه به تئوری دهکده جهانی اشاره نمودند و بیان داشتند که به زعم ایشان، دنیا را به مثابه نمایشگاهی جهانی باید قلمداد نمود که هر کشوری و هر فرهنگی در آن یک غرفه دارد و به ارائه کالاهای مادی و معنوی و محصولات فرهنگی و ... خود می‌پردازد و لذا آن کالایی چشم‌گیر تر از متاع دیگران خواهد بود که خوش ساخت تر و چشم‌نوازتر باشد و این همان تهدیدی است که از سوی جهانی شدن، نظام وستفالیایی را تحت فشار گذارده است چرا که دیگر هر کالا و هر تفکری نمی‌تواند در این نمایشگاه مورد استقبال عمومی قرار گیرد.

در انتهای نشست نیز بحث حاکمیت و حق حاکمیت برین و جابجایی مفهوم حاکمیت از پادشاه به ملت و تامین امنیت در مکاتب مختلف واقع‌گرا، لیبرالیسم و جهان‌گرا توسط ایشان مطرح گردید.

گزارش همایش حقوق شهروندی و توسعه پایدار

همایش حقوق شهروندی و توسعه پایدار به همت موسسه حقوقی دانش پژوهان ماف کردستان و انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد شعبه غرب و همکاری استانداری کردستان و مرکز اطلاعات سازمان ملل متحد تهران و با هدف آموزش، اطلاع رسانی و ظرفیت سازی در زمینه حقوق شهروندیدر چهارشنبه و پنج شنبه ۲۲ و ۲۳ شهریورماه ۱۳۹۶ در سالن همایش مرکز فنی و حرفه ای سنندج برگزار شد.

اولین کارگاه " تربیت مربی، حقوق شهروندی" و همایش "حقوق شهروندی و توسعه پایدار" با حضور اساتید برجسته حقوق و توسعه، شهیندخت مولاوردی دستیاررئیس جمهور درامور حقوق شهروندی و نازنین قائم مقامی نماینده دفتر اطلاعات سازمان ملل متحد در تهران (UNIC) در حضور سمن ها و رابطان حقوق شهروندی ادارات دولتی و فعالان مدنی به منظور آشنایی بیشتر با حقوق شهروندی و ارتباط آن با توسعه پایدار در روزهای چهار شنبه ۲۲ و پنجشنبه ۲۳ شهریورماه به مدت دو روز در سالن جلسات محل سنجش مهارت و صلاحیت حرفه ای سنندج برگزار شد.

روز چهارشنبه "کارگاه تربیت مربی، حقوق شهروندی" با قرائت قرآن و خواندن سرود ملی و خوش آمد گویفرونش رشیدیانی مدیر اجرایی کارگاه و اعلام اهداف برنامه آغاز واز فرماندار سنندج خواست تا بیانات خود را ارائه کنند.

فرماندار سنندج با بیان اینکه منشور حقوق شهروندی خط مشی دولت برای ارتقای حقوق شهروندان است، گفت: در میان ملت های خاورمیانه ما جز پیشتازترین ملت ها در پی القای حقوق شهروندی هستیم و رئیس جمهور منشور حقوق شهروندی را براساس منشور قانون اساسی تدوین کرده وما باید در راستای تحقق اهداف منشور در اینگونه همایشها شرکت کنیم.

محمد ابراهیم زارعی با اشاره با اینکه هر فردی باید از حقوق شهروندی خود آگاهی کافی داشته باشد، افزود: متأسفانه آموزش های ما به روز نیست و برای رسیدن به حد مطلوب باید آموزش های متناسب با وقایع به روز دنیا را در برنامه های خود داشته باشیم چرا که زمانی یک کشور توسعه می یابد که هم آگاهی و هم آموزش رو به رشدی داشته باشد و خوشبختانه در دولت آقای روحانی توجه بیشتری به این مسئله صورت گرفته است.

در ادامه دبیر علمی همایش و رئیس انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد شعبه غرب با ارائه بحث "فلسفه حقوق شهروندی" گفت: خوشحالم که منشوری به عنوان حقوق شهروندی و توسعه تدوین شده است گرچه به عنوان یک دانشجوی حقوق، این متن را متنی ایده آل نمی دانم و معتقدم که باید ویراستاری شود.

دکتر اسعد اردلان بیان کرد: فلسفه عبارت است از کوشش انسان برای جستجوی حقیقت و یافتن پاسخ برای پرسش های ذهن، مبانی فلسفی مورد بحث امروز اصولی برای بیان توضیحات و پرسش هایی است که می خواهیم، بدانیم آن حقایق و پرسش ها در کجای حقوق شهروندی قرار می گیرند.

وی ادامه داد: حقوق را می توان به ۲ دسته تقسیم کرد، دسته ای از اصول اخلاقی و جهانشمولی که با طبیعت زندگی انسان سازگاری دارد اما سازگاری با طبیعت حوزه جهان شمولی را محدود می کند چون طبیعت هابر اساس فرهنگ ها متفاوت هستند و دراین قالب باید یک نوع سازگاری بین طبیعت فرهنگی و جهان شمولی فراهم کنیم چرا که جهان شمولی ما را به سمت بحث فلسفی حقوق و عدالت ما را به سمت سازگاری می برد.

اردلان با بیان اینکه دومین منظور از حقوق مجموعه ای از هنجارها یا قواعد و دستورالعمل های معتبری است که ساخته و پرداخته دست بشر است، بیان کرد: خیلی از معیارهای اخلاقی در شرق معیارهای اخلاقی در غرب نیستند و عدالت خواهی در جوامع شرقی و غربی متفاوت است و چالش های جهان شمولی در همه جای دنیا وجود دارد بنابراین ما باید هم نگاه جهان شمولی و هم نگاه سازگاری داشته باشیم.

دبیر علمی همایش و رئیس انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد شعبه غرب گفت: حقوق شهروندی مجموعه حقوقی است که به حمایت از بشر به اعتبار موقعیت شهروندی آن‌ها بر می‌خیزد و متضمن دو عنصر است، یکی تأیید این حقوق در متن قانون اساسی و دیگری تنسيق یک آیین دادرسی که تأمین رعایت موثر حقوق اعلام شده را میسر سازد.

اردلان بر این باور است، مراعات تمامی جنبه‌های حقوق شهروندی نیازمند برنامه ریزی جامع و فراگیر در فرآیند توسعه‌ای همه جانبه و پایدار است و این برنامه ریزی باید براساس تعیین استراتژی و تعریف روش‌ها برای دستیابی به توسعه بر مبنای علمی و عملی و متناسب با امکانات موجود جامعه و معیارهای مورد توافق جهانی انجام گیرد.

سمن‌ها حق دادخواهی دارند

در ادامه همایش جبار طهماسبی کارشناس ارشد حقوق کیفری و جرم‌شناسی در رابطه با نقش سمن‌ها در تحقق و ترویج حقوق شهروندی بیان کرد: سمن‌ها در واقع سازمان‌های غیر دولتی هستند که از طریق اشخاص حقیقی و حقوقی شکل گرفته و فعالیت و برنامه‌های خود را بر اساس معیارهای داوطلبانه بودن، غیر سیاسی، غیر دولتی و غیرانتفاعی بودن انجام می‌دهند.

طهماسبی با اشاره به دیگر ویژگی‌های سمن‌ها از جمله قانونمندی، شفافیت و هدف مشترک ادامه داد: در منشور حقوق شهروندی به نقش سازمان‌های مردم‌نهاد در رابطه با حقوق شهروندی اشاره شده است و در ماده ۱۶ آیین‌نامه اجرایی مصوبه ۸۴ آمده که یک سمن حق دارد در موضوع فعالیت‌های خود و برای حمایت از منافع عمومی بر علیه اشخاص حقیقی و حقوقی در مراجع قضایی و حقوقی ادای حق کند در واقع سازمان‌های مردم‌نهاد حق دادخواهی دارند.

مدیر عامل موسسه حقوقی دانش پژوهان ماف کردستان بیان کرد: ماده ۶۶ قانون آیین دادرسی کیفری برای اولین بار ضابطان دادگستری را مکلف کرده هر، بزه دیده‌ای که به مراجع قانونی مراجعه کرد آن فرد را آگاه سازد تا بر اساس زمینه بزه دیدگی اورابه سازمان‌های مردم‌نهاد در این رابطه معرفی کنند و قرار بر این بوده که وزیر دادگستری‌ها و وزیر کشور لیستی از تمام سازمان‌های مردم‌نهاد تهیه و در اختیار مراجع قانونی قرار دهد اما متأسفانه تا کنون انجام نگرفته است.

وی افزود: در واقع ما باید بدانیم که بزه دیدگی تحمیلی یک ناخواستگی است و نقش و کارکرد سمن‌ها باید از دو جنبه حمایتی و نظارتی انجام گیرد.

بعد از کمی استراحت و گفتمان خودمانی در لابی سالن همایش، ناصر سرگران در رابطه با مفهوم حق بر سلامت و کیفیت زندگی با ارائه پاورپوینتی در این رابطه و انجام پرسش و پاسخ با مشارکت اعضای حاضر در جلسه پرداخت.

این دانشجوی دکترای حقوق بین الملل گفت: قانون به عنوان مجموعه ای از قواعد و مقرراتو حق به معنای جمع حق ها دارای دو مفهوم متفاوت اما مرتبط به هم هستند و در اینجا بحث ما حق یا همان «ماف» است.

وی با طرح این سوال که شهروند کیست ادامه داد: حقوق بشر با حقوق شهروندی متفاوت بوده در واقع وقتی در کشور و شهر خود از حقوق شهروندی مملکت خود برخوردار هستید اما با ورود به یک کشوردیگر مشمول حقوق بشر خواهید شد و در نهایت می توان گفت حقوق شهروندی مجموعه حقایقی هستند که همه از آن برخوردارند.

سرگران بیان کرد: سلامت همچون حق آزادی بیان، حق داشتن مسکن، کرامت انسانی و حق های مختلف یکی از حق های شهروندی است اما باید تعریف روشنی از سلامت داشته باشیم و تعریف فردی که بیمار نباشد در رویکرد سازمان بهداشت جهانی تعریف قابل قبولی برای سلامتیست و از دیدگاه بهداشت جهانی، سلامت به شرایطی از تندرستی و صحت کامل جسمی، روانی و اجتماعی اطلاق می شود.

وی با بیان اینکه اگر سلامت ایفا نشود یکی از حقوق شهروندی فدا خواهد شد افزود: سلامت بر پایه ۴ رکن موجود بودن، قابلیت دسترسی، قابل قبول بودن و کیفیت استوار است.

سرگران در ادامه صحبت های خود به رابطه های حق بر سلامت با حق های دیگر از جمله حقوق مدنی و سیاسی، حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و حقوق همبستگی اشاره کرد و در رابطه با نقطه ضعف ها و نقطه قوت های منشور همراه با اعضا به بحث و مذاکره پرداخت و سرگران بر این باور بود که باید در طول دوره چهارساله دولت دوازدهم تمام تلاش ها در راستای برآورده شدن تحقق حقوق شهروندی صورت گیرد.

پس از صرف نهار و اقامه نماز، دکتر مرتضی جوانمردی صاحب استادیار دانشگاه کردستان به ارائه مبحثی از بند ۲ منشور " حق برخورداری از دادخواهی عادلانه " پرداخت و ضمن انتقاد از این عنوان و پیشنهاد تصحیح آن به " حق برخورداری از دادرسی عادلانه " با ارائه فهرستی از استانداردهای دادرسی عادلانه که در تمامی محاکمات قضایی و اداری باید رعایت شود به تفصیل از اصل " استقلال و بی طرفی دادگاه و قاضی " سخن گفت و با نقد وضع موجود، بر رعایت استانداردهای مطلوب تأکید کرد از جمله استفاده از قضات با تجربه و دانش کافی، عدم نفوذ و فشار در ساختار و از سوی مقامات بر شخص قاضی و ... تأکید نمود.

در پایان کارگاه تربیت مربی، حقوق شهروندی دکتر ستار عزیزی در رابطه با "حق دسترسی و مشارکت فرهنگی" مباحث خود را ارائه نمود.

دبیر کل انجمن شعبه ایرانی غرب مطالعات سازمان ملل متحد بیان کرد: تحقق حقوق شهروندی نیازمند این است که ما در سه حوزه هنجاری، رفتاری و ساختاری موفق عمل کنیم.

وی با ارائه تعریفی از حقوق فرهنگی گفت: حقوق فرهنگی آن دسته از ارزش‌ها، باورها، اعتقادات، زبان، هنرها، دانش، سنن و سبک زندگی هر فرد یا گروهی است که از طریق آنها انسانیت خویش و معنایی که به هستی و توسعه خود می‌دهد را ابراز می‌دارد.

این دانشیار دانشگاه بوعلی به ماده ۱۰۱ منشور حقوق شهروندی اشاره کرد و با بیان اینکه در قانون اساسی به آزاد بودن و در منشور به عنوان حق یادگیری از زبان مادری نام برده شده افزود: تدریس زبان قومی در کنار زبان رسمی آزاد و این نوعی حمایت است پس باید امکانات و بودجه لازم هم برای این کار نیز فراهم باشد و در همه استان‌ها حق یادگیری زبان مادری اجرا شود.

عزیزی با بیان اینکه منشور به سمت حمایت و ترویج رفته است بیان کرد: تحقق حقوق شهروندی یک پروسه زمانبر است و بستگی به تلاش شهروندان آن جامعه دارد و همچنین در تامین حقوق افراد باید نگاه ارزشی داشته باشیم نه نگاه روشی

دستیار رئیس جمهور حامی مردم و جامعه مدنی باشد

روز پنجشنبه ۲۳ شهریور، فرشاد محمدی رئیس هیئت مدیره موسسه حقوقی ماف ضمن خوش آمد گویی گفت: ماف به معنای حق است و حق مداری و حق باوری چشم انداز تمام فعالیت‌های موسسه ماف بوده است و بیش از ۱۲ سال است که با رویکردی مبتنی بر تعامل، آموزش و ایجاد همبستگی لایه‌های اجتماعی و دولتی تاسیس شده است.

وی خطاب به مولاوودی افزود: خانم مولاوودی نقش شما در اجرای مفاد درج شده در منشور بسیار مهم، سازنده و موثر است و انتظار ما از شما این است که بیشتر همراه مردم و جامعه مدنی در تحقق حقوق شهروندی باشید و همگان بر این باور هستیم که تامین و تضمین فرآیند اجرا و ضمانت اجرای تخطی از مقررات منشور جزء ملزومات موفقیت و اجرای اهداف منشور است.

در ادامه همایش دستیار رئیس جمهور در امور شهروندی بیان کرد: حقوق شهروندی سرلوحه سیاست داخلی هیات دولت و اساس سیاست فرهنگی و اجتماعی است و همه دستگاه‌ها باید برای آن برنامه داشته باشند.

مولوردی افزود: در ۲۹ آذر ۹۵ منشور حقوق شهروندی در ۲۲ حق و ۱۲۰ ماده از جانب رئیس جمهور اعلام و ابلاغ شد اما متأسفانه تا کنون مدیریت واحدی را در حوزه شهروندی نداشته ایم و برانیم که در روزهای آتی یک برنامه ۱۰۰ روزه و بعد از آن هم برنامه ۴ ساله تدوین کنیم.

وی در رابطه با حقوق شهروندی و ارتباط آن با توسعه پایدار اظهار داشت: اگر ما توسعه را یک توسعه همه جانبه پایدا انسانی در نظر بگیریم باید تمام مباحث انسانی مورد توجه قرار گیرد و رشد اجتماعی، حفاظت از محیط زیست و رشد پایدار اقتصادی سه اصل اساسی در تحقق توسعه پایدار و متقابل آن تحقق حقوق شهروندی خواهد بود.

پس از سخنرانی مولوردی دکتر ستار عزیزی نیز با ارائه مطالبی در همایش اظهار داشت: توسعه پایدار یک ایده و اصطلاح فربه است که وجوه و ابعاد متفاوتی دارد. در ابتدا نگرش جامعه بین المللی و واضعان این واژه به مفهوم توسعه پایدار، رویکرد محیط زیستی بود و توسعه پایدار از منظر و بعد زیست محیطی تعریف میشد و سپس ابعاد اجتماعی و فرهنگی پیدا کرد به نحوی که امروزه، ارتباط وثیقی میان «حقوق شهروندی» و «توسعه پایدار» وجود دارد.

دانشیار دانشگاه بوعلی در ادامه افزود: نسل اول مفهوم توسعه پایدار مبتنی بر تاکید بر حفظ محیط زیست برای نسلهای حاضر و آتی در فرایند توسعه بود. در نسل دوم مفهوم توسعه پایدار شاهد توجه به بعد انسانی و اجتماعی مفهوم توسعه هستیم. یعنی علاوه بر تغییر در فهم رابطه میان انسان و طبیعت، می بایست در رابطه میان انسانها با یکدیگر نیز تغییر ایجاد شود. به عبارت دیگر، توسعه نه تنها می بایست در حوزه اقتصادی، بلکه در حوزه های فرهنگی، اجتماعی و انسانی نیز انجام شود و هر نوع توسعه اقتصادی بدون توجه به مولفه های فرهنگی، اجتماعی، ناپایدار و شکننده خواهد بود. بنابراین توسعه پایدار، علاوه بر بعد محیط زیستی، ابعاد اجتماعی و انسانی نیز پیدا کرد.

دبیر کل شعبه غرب انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد در ادامه با بیان اینکه توسعه پایدار به عنوان یک فرایند لازمه توجه به همه حقوق انسانی است، عنوان کرد: در سند توسعه پایدار بر لزوم ریشه کن کردن فقر و بنیان نهادن جامعه ای آزاد تاکید شده و میان ابعاد سه گانه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی ارتباط برقرار می کند.

عزیزی در پایان سخنان خود گفت: پدیده کولبری و میادین مین با منشور حقوق شهروندی منافات دارد و باید به عنوان نقض حقوق شهروندی و نقض مبانی توسعه پایدار از آن نام برد چراکه پاک سازی میادین مین نه فقط

از لحاظ سلامتی افراد و کاهش مرگ و میر بلکه در استفاده از آن مکان ها بعد از پاکسازی به عنوان زمین های کشاورزی در راستای رسیدن به توسعه قابل استفاده است.

پس از این سخنرانی دستیار رئیس جمهور در امور شهروندی، به دلیل حضور ایشان در جلسه استانداری وقفه ای در ادامه همایش افتاد و سرانجام با گرفتن عکس های یادگاری و دادن لوح یاد بود به خانم مولوردی، ایشان همایش را ترک کرد.

در ادامه، با برگزاری دو پنل تخصصی با حضور دکتر اردلان به عنوان رئیس پنل، دکتر بهرام نصرالهی زاده رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی کردستان، دکتر نبی احسنی دکترای محیط زیست، دکتر جمال ارشادی مدیر کل امور اجتماعی و فرهنگی استانداری کردستان و نازنین قائم مقامی نماینده دفتر اطلاعات سازمان ملل متحد در تهران به عنوان رئیس پنل دوم، دکتر اسماعیل احمدی دکترای علوم سیاسی و دکتر فرزاد حاجی میرزایی دکترای فلسفه، با ارائه مطالبی در رابطه با توسعه یافتگی، توسعه و دموکراتیزه کردن فرهنگ، شاخص سازی ابعاد حقوق شهروندی، حقوق شهروندی مدرن و پسامدرن، حفظ محیط زیست و ارتباط آن با توسعه پایدار با هم اندیشی اعضای حاضر همایش "حقوق شهروندی، توسعه پایدار" به کار خود پایان داد.

نشست تخصصی «بحران موشکی کره شمالی و شورای امنیت سازمان ملل متحد»

تهیه و تنظیم: منا کربلایی، سحر تفرشی

نشست «بحران موشکی کره شمالی و شورای امنیت سازمان ملل متحد» در تاریخ ۱۵ شهریور ماه ۱۳۹۶ توسط انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد در خانه اندیشمندان علوم انسانی برگزار شد.

در این نشست ابتدا خانم دکتر مصفا رییس انجمن، ضمن خوش آمدگویی، به ضرورت و اهمیت برگزاری این نشست در این مقطع زمانی اشاره نمودند. ایشان همچنین از آقای دکتر بهزاد شاهنده متخصص مسلم آسیای شرقی که برای اولین بار در انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد حضور پیدا می کردند سپاسگزاری ویژه به عمل آوردند.

پس از ایشان جناب آقای دکتر بهزاد شاهنده، استاد دانشگاه تهران، مطالبی را در خصوص موقعیت جغرافیایی اقتصادی و سیاسی کره شمالی، جنگ میان دو کره، موافقت نامه منعقد میان این دو کشور و وضعیت کنونی کره شمالی ارائه فرمودند و تصاویر مرتبط با این بحث را با حاضرین در جلسه به اشتراک گذاشتند.

ایشان در ابتدا به شرح موقعیت جغرافیایی و تاریخی کره پرداختند و فرمودند: بعد از جنگ جهانی دوم و خروج ژاپن از کشور کره که ۳۵ سال تحت استثمار ژاپن قرار داشته است، در نهایت در سال ۱۹۴۵ به دلیل شکست ژاپن در جنگ جهانی دوم خاک این کشور را ترک میکند. مدار ۳۸ درجه را دو سرهنگ امریکایی به عنوان مرزی بین دو کشور کره کشیدند. کره شمالی ۱۲۰ هزار کیلومتر مربع مساحت دارد و حدود ۵۶ درصد از کل خاک کره (قبل از تقسیم) در خاک کره شمالی قرار دارد.

کره شمالی با سه کشور مرز خاکی در حدود ۱۶۴۰ کیلومتر دارد که از این میزان حدود ۱۴۵۰ کیلومتر مرز با کشور چین است و ۵/۱۷ کیلومتر با کشور روسیه و حدود ۲۵۰ کیلومتر با کشور کره جنوبی مرز مشترک دارد. مدار ۳۸ درجه به منطقه DMZ معروف است که غیر نظامی بوده و بین دو کشور کره شمالی و جنوبی مشترک است و ۲۵۰ کیلومتر طول و ۴ کیلومتر عرض دارد و نیروهای امریکایی و کره ای در این منطقه به نگهبانی مشغولند.

وی در ادامه افزود: بین دو کره تفاوت‌های زیادی از جهات گوناگون وجود دارد که اگر این تفاوت‌ها کم نشود تنش در این منطقه همچنان باقی خواهد ماند. جمعیت کره شمالی ۲۵ میلیون نفر و کره جنوبی ۵۱ میلیون نفر است و تولید ناخالص کره شمالی ۴۰ میلیارد دلار و کره جنوبی حدود ۲ تریلیون و صد میلیارد دلار است و این نشان دهنده فاصله زیاد اقتصاد این دو کره از یکدیگر است. درآمد رسانه کره شمالی ۱۸۰۰ دلار و جنوبی ۳۹۰۰ دلار است. کره جنوبی یازدهمین قدرت اقتصادی جهان است و عضو باشگاه کشورهای ثروتمند جهان است و به وسیله نیروهای امریکایی کاملاً از آن حفاظت می شود.

این دو کره در حدود سال ۱۹۴۸ تأسیس می‌شوند که در این زمان نیروهای آمریکایی و روسی خاک شبه جزیره کره را ترک نمودند. در سال ۱۹۵۰ کره شمالی به کره جنوبی حمله می‌کند و آمریکا تمام تلاش خود را در سازمان ملل می‌نماید تا نیروهای به کره اعزام کند و ۱۶ کشور مشغول جنگ با کره شمالی می‌شوند و در نهایت کره شمالی را تا حدودی به عقب می‌رانند و حدود سه سال (۱۹۵۰ الی ۱۹۵۳) جنگ در این منطقه ادامه می‌یابد و در نهایت در سال ۱۹۵۳ قرارداد آتش بس منعقد می‌شود.

در آن زمان در کره جنوبی یک نظام اقتدار طلب حاکم می‌شود و ژنرال پارک چون هی از این اقتدار طلبان بوده اند که از سال ۱۹۶۱ الی ۱۹۷۹ بر آن حکومت کرده و اما در نهایت ترور می‌شود. در این دوره پایه های قدرت کره جنوبی فعلی شکل میگیرد و او را پدر دموکراسی جمهوری کره می‌دانند زیرا پایه های صنعتی شدن را در این کشور ریخت که در نهایت منجر به پیشرفت اقتصادی و دموکراسی این کشور شد. در حالیکه در کره شمالی قدرت انحصارا در دست یک خانواده قرار داشته و هم اکنون آقای کیم جونگ آن رهبر این کشور میباشد.

ایشان در ادامه فرمودند: مشکل اصلی و بحران کره شمالی این است که از نظر اقتصادی در وضعیت بسیار نامناسب قرار دارد و از طرفی هیچ یک از همسایگان دو کره به ویژه کشور ژاپن خواستار یک کره متحد نیستند و اگر کره متحد شکل گیرد بلاشک حکومت کره جنوبی در آن مستقر خواهد شد و در این صورت در مرز کره متحد، آمریکایی های مستقر در کره هم مرز چین خواهند شد که این موضوع برای چین غیر قابل تحمل خواهد بود.

موضوع قابل توجه این است که؛ اولین آزمایشهای انفجارها اتمی در سال ۲۰۰۶ و سپس ۲۰۰۹ در کره شمالی صورت گرفت که قدرت تخریب بمب های آزمایش شده پنج برابر قدرت تخریبی بمب هایی است که بر ناکارآمد و هیروشیما زده شد.

در پایان آقای دکتر شاهنده خاطر نشان فرمودند: آنچه که خط قرمز نیروهای آمریکایی میباشد، این است که کره شمالی به این توان برسد که بتواند کلاهک های هسته ای را روی موشک های قاره پیمای خود نصب کند و در مرحله بعد بمب هیدروژنی مورد نظر آنها پس از خروج از جو مجدداً بتواند به داخل جو بازگردد و به منطقه مورد نظر آنها اصابت کند؛ که کره شمالی هنوز به این توان نرسیده و این همان خط قرمزی است که توسط آمریکا ترسیم شده و اگر چنین توانی در کره شمالی ایجاد شود آمریکا در هیچ صورتی تحمل نخواهد نمود و به همین جهت کوچکترین اتفاقی در این منطقه می‌تواند بسیار حساسیت برانگیز باشد. در پایان آقای دکتر شاهنده با به اشتراک گذاشتن تصاویری از کره شمالی به سخنان خود پایان دادند.

در ادامه دکتر محسن عبدالهی، دانشیار دانشگاه شهید بهشتی، در سه محور سخنرانی خود را ارایه نمودند.

محور اول: تحولات سیاسی-حقوقی شبه جزیره کره

ایشان در این بخش پس از بررسی اجمالی تاریخچه ی کره شمالی، ابتدا به Moratorium کره که در فوریه ۱۹۹۹ در خلال مذاکرات، برای نشان دادن حسن نیت خود اعلام نمود، اشاره کردند که این اقدام منجر به ایجاد وقفه ای در انجام آزمایش های موشکی و اتمی کره شد. پس از آن خروج کره شمالی از NPT، راه اندازی نیروگاه آب سنگین کره و مذاکرات کره و ایالات متحده و شورای امنیت را طی سالهای ۲۰۰۳ تا ۲۰۱۶ بررسی کردند.

ایشان اضافه کردند که کره از سال ۱۹۸۴ تا کنون ۱۷۴ آزمایش موشکی انجام داده است، که شش آزمایش موشکی بالستیکی آن بین قاره ای بوده، ۱۳ مورد آن میانبرد دور زن هست که بین ۳۰۰۰ تا ۵۵۰۰ کیلومتر را میپیماید و به راحتی می تواند گوام را هدف قرار دهد و همچنین می تواند حاشیه ی ۵۰۰۰ کیلومتری کره را هم موردهدف قرار دهد. ۳۱ آزمایش میانبرد بین ۱۰۰۰ تا ۳۰۰۰ کیلومتر است و الباقی آنها کروز و موشک های کوتاه برد بوده است. در نتیجه گیری این بخش تاکید کردند که تقریباً به موازات هر آزمایش هسته ای کره، یک قطع نامه صادر شده است.

محور دوم: قطع نامه های شورای امنیت در خصوص آزمایشات هسته ای و موشکی کره شمالی

ایشان در این بخش متذکر شدند که تا کنون شورای امنیت ۱۹ قطع نامه در مورد کره صادر کرده است، که ۹ مورد آن قطع نامه های مهمی هستند که با محکومیت و تحریم همراهند و ۱۰ مورد دیگر بیشتر در مورد نظارت بر قطعنامه های قبلی هستند و فعالیت های کمیته و پنل کارشناسان را تمدید میکنند.

۹ قطعنامه تاحدودی نرماتيو هستند چون در آنها محکومیت و باید می بینیم، که یک سلسله دستوراتی را شورای امنیت به کره می دهد، تحریم هایی را وضع می کند و برای سایر دولت ها هم تعهداتی را برای اجرای تحریم ها وضع میکند.

ایشان این ۹ قطع نامه را مورد بررسی قرار دادند:

قطعنامه ۸۲۵، قطع نامه ۱۹۶۵، قطع نامه ۱۷۱۸، قطعنامه ۱۷۸۴، قطع نامه ۲۰۸۷، قطع نامه ۲۰۹۴، قطع نامه ۲۲۷۰، قطعنامه ۲۳۲۱، قطعنامه ۲۳۷۱

و سپس مباحث عمومی و مشترک این قطعنامه ها را مورد بررسی قرار دادند:

تمامی این قطع نامه ها با اجماع تصویب شده است. جالب است که کشور روسیه که همیشه پشت کره شمالی هست در تمامی قطع نامه ها نظر مثبت داده و این نشان دهنده یک پیام مشترک هست که همه این کشورها حاضر نیستند کره یک قدرت اتمی باشد.

جز قطعنامه پنجم ۲۰۸۷ که مربوط به فعالیت های ماهواره ای هست، تمامی قطع نامه ها با ارجاع صریح به فصل ۷ صادر شده است.

در تمامی قطع نامه ها فعالیت های کره شمالی چه موشکی و چه هسته ای تهدیدی علیه صلح و امنیت بین المللی در نظر گرفته می شود.

تمامی قطعنامه ها با محکومیت شروع می شوند و یا حتما بندی در مورد محکومیت در آنها وجود دارد.

در تمامی آنها تحریم های پولی، بانکی، مالی و دیپلماتیک اعمال شده است.

همه ی این قطعنامه ها خواستار توقف و تعویق فعالیت های هسته ای هستند.

در این قطع نامه ها از کره خواسته می شود که از درخواست خود برای خروج از NPT تجدید نظر کند.

همچنین کره به رعایت قطع نامه های سابق و به Moratorium که در سال ۱۹۹۹ صادر کرده است، فراخوانده می شود.

این قطع نامه ها دو نهاد را هم ایجاد می کنند. نهاد کمیته ناظر بر اجرا که به موجب قطعنامه ۱۷۱۸ ایجاد میشود و تشکیل پنل کارشناسان که به موجب قطع نامه ۱۷۸۴ ایجاد شده است.

محور سوم: تحلیل عملکرد شورای امنیت و تحولاتی که بر حقوق بین الملل بر جای خواهد گذاشت

ایشان این محور را با این سوال آغاز کردند که آیا موشک های بالستیک در حقوق بین الملل مشروع هستند؟

و در پاسخ فرمودند که هر حقوقدان یک متدولوژی خاصی در پاسخ به این قضیه انتخاب میکند. حقوقدانان پوزیتیست و افرادی که بیشتر به اراده دولت ها نگاه می کنند، همان متدولوژی که دیوان بین المللی دادگستری از لوتوس شروع کرده را دنبال میکنند. یعنی میگویند آیا قاعده ی ممنوع یا محدود کننده ای در حقوق بین الملل وجود دارد یا خیر. یعنی اصل را بر اباحه می گذارند و دنبال ممنوعیت می گردند. همان کاری که دیوان در قضیه سلاح های هسته ای انجام داد. فرض بر این است که این کار مجاز است مگر اینکه دولت ها در کنوانسیون ها و عرف ها و یا در چهارچوب اصول کلی حقوق استفاده از این سلاح ها را منع کرده باشند. طبیعیت که اگر ما نتوانیم ممنوعیتی را ایجاد کنیم اصل بر جواز سلاح بالستیک است.

اگر بخواهیم به دنبال قاعده ای خاص باشیم، یک قاعده خاص تخصصی در مورد موشک های بالستیک در حقوق بین الملل پیدا نمیکنیم، یعنی یک معاهده ای که چند جانبه باشد و به موشک های بالستیک اختصاص داده شود. چنین چیزی وجود ندارد هر چند که می شود با قواعد عمومی حقوق بین الملل مثلا از IHL یا قواعد مربوط به فعالیت های فضایی یا هوانوردی قواعدی را پیدا کرد. ولی سندی که مشخصا سلاح های بالستیک را مورد بحث قرار داده باشد در حقوق بین الملل وجود ندارد.

ایشان در ادامه معاهدات دو جانبه ی بین کره و ایالات متحده، موافقت نامه سال ۲ و موافقت نامه استارت و موافقت نامه ۱۹۸۸ را مورد بررسی قرار دادند.

و در نتیجه گیری فرمودند که ما در حقوق بین الملل قاعده مشخصی که آزمایش، تحصیل و یا استفاده از موشک ها را منع کرده باشد در دست نداریم و چنین آزمایش هایی در حقوق بین الملل ممنوع نیستند. اما نکته حائز اهمیت اینجاست، در جایی که کشوری مظنون به فعالیت های حساس و تحریک آمیز هسته ای هست، آن دولت از آزمایش این موشک ها هم منع میشود. این مهمترین ره آورد قطعنامه های تحریمی علیه کره است. در واقع این زنگ نواخته می شود که دولتی که دارای فعالیت اتمی ممنوعه است از انجام آزمایش های موشکی هم منع میشود و به نظر من قدر متیقن میتوانیم بگوییم این تعهد را شورای امنیت در حال حاضر با قطع نامه های خود در این زمینه ایجاد کرده است.

در پایان جلسه پرسش و پاسخ برگزار شد.

نشست بررسی گزارش ادواری ایران به دبیرخانه کنوانسیون حقوق افراد دارای معلولیت

تهیه و تنظیم: ناصرسرگران

چهارشنبه سوم خرداد ماه ۱۳۹۶ از ساعت ۱۶ تا ۱۸ انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد با همکاری موسسه مطالعات حقوق عمومی دانشگاه تهران نشست بررسی گزارش ادواری ایران به دبیرخانه کنوانسیون حقوق افراد دارای معلولیت را با حضور جمعی از علاقمندان و پژوهشگران در موسسه مطالعات حقوق عمومی برگزار نمودند.

در ابتدای نشست دکتر نسرين مصفا ریاست انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد ضمن خیر مقدم به حاضرین، نکاتی را در خصوص برنامه های اخیر انجمن بیان داشتند. این استاد دانشگاه با تاکید بر ضرورت توجه به مطالعات حقوق بشری و جایگاه آن در برنامه های انجمن، بررسی گزارش ادواری ایران به دبیرخانه کنوانسیون حقوق افراد دارای معلولیت که پس از واکاوی های کارشناسی شده در نشست پنج آوریل سال ۲۰۱۷ به تصویب کمیته کارشناسان کنوانسیون حقوق افراد دارای معلولیت رسید را گامی مثبت برای تولید ادبیات در حوزه حقوق افراد توان خواه برشمردند و افزودند: به رغم تاخیر در ارائه گزارش ادواری ایران به دبیرخانه کنوانسیون می توان با همراهی دولت و جوامع مدنی امیدوار به تغییر نگاه مثبت در حوزه حقوق افراد دارای معلولیت بود. تغییری که نیازمند زمان، گذر از موانع و مشکلات، فراهم ساختن بسترها و زیرساختها، آگاه سازی و ترویج فرهنگ مطالبه گری حق است. تبیین و شفاف سازی قلمرو حق شرط ایران بر کنوانسیون حقوق افراد دارای معلولیت و پیوستن به پروتکل الحاقی کنوانسیون، جامعه پذیری و درون سازی حقوق افراد دارای معلولیت از دیگر نکات مهم در بحثهای ریاست انجمن ایرانی مطالعات ملل متحد بود.

در ادامه نشست آقای سهیل معینی رئیس تشکلهای نابینایان و کم بینایان کشور و از شرکت کنندگان در نشست بررسی گزارش ادواری ایران به دبیرخانه کنوانسیون حقوق افراد دارای معلولیت به بیان تجربیات و دیدگاه های خویش از منظر نقش سازمانهای مردم نهاد مربوط به حقوق توان خواهان پرداختند. رئیس تشکلهای نابینایان و کم بینایان کشور که به عنوان نماینده سازمانهای مردم نهاد حوزه افراد دارای معلولیت در ژنو حضور پیدا کرده بودند؛ بر ضرورت گذر از نگاه خیریه ای به نگاه حقوق بشری صرف در این حوزه تاکید داشتند. رویکردی که بیش از هرچیز مد نظر کارشناسان کمیته کنوانسیون حقوق افراد دارای معلولیت است. مدیر مسئول روزنامه ایران سپید با اشاره به تصویب کنوانسیون در سال ۲۰۰۶ این سند حقوق بشری را از حیث سرعت در الحاق، امضا و تصویب از سوی کشور ایران دارای اهمیت دانستند و افزودند: اخیرا با همکاری سازمان بهزیستی کشور تلاشهایی برای تاسیس دبیرخانه ای به منظور نظارت بر اجرای کنوانسیون انجام شده است. نماینده سازمانهای مردم نهاد افراد دارای معلولیت در ژنو با پرهیز از نگاه آماری و کمی به اهمیت نگاه کیفی از نظر کارشناسان کمیته پرداختند. آقای معینی دسترس پذیری همگانی و بستر سازی و تسهیل در ارائه امکانات به همه اعم از شهروندان دارای معلولیت و غیر را رویکرد نوین به حوزه پیشبرد حقوق توان یابان دانستند. همچنین فعال حوزه حقوق افراد دارای معلولیت ابراز امیدواری کردند که تا اواسط سال جاری لایحه اصلاحی قانون جامع حمایت از حقوق معلولین در

مجلس شورای اسلامی به تصویب برسد تا بتوان از حیث پیش بینی های لازم برای برنامه ریزی بودجه جهت اجرای قانون از سال ۹۷ اقدامات شایسته ای صورت گیرد.

آقای ناصر سرگران دانشجوی دکتری حقوق بین الملل دانشگاه تهران به عنوان سخنران پایانی نشست توصیه های کمیته به ایران را مورد بحث قرار دادند. این مدرس دانشگاه با تقسیم بندی توصیه های کمیته به دو بخش کلان و خاص حوزه حقوق افراد دارای معلولیت ضرورت نگاه تخصصی و کلان به منظور تحقق کامل و موثر توصیه های مطرح شده را لازم و ضروری دانستند. دانشجوی دکتری حقوق بین الملل دانشگاه تهران ضمن اشاره به نگرانی های کمیته در خصوص تبعیض میان خدمات رسانی به معلولین جنگی و سایر معلولین، محرومیت از حق بر انتخاب شدن افراد با آسیب بینایی و ناشنوایان از نمایندگی در مجلس، استفاده از الفاظ نامناسب و تحقیرآمیز در قوانین و مقررات، ضعف در اجرای قانون سه درصدی استخدام افراد دارای معلولیت، مجازات قطع عضو و... به توصیه های کمیته برای رفع چالشهای موجود اشاره نمودند.

فعال حوزه حقوق توان خواهان همچنین ضمن اشاره به جنبه های مثبت اقدامات ایران که از سوی کمیته نیز مورد توجه قرار گرفته است تحقق ماده ۹۰ برنامه ششم توسعه در خصوص انجام رایگان آزمایشات ژنتیکی جهت پیشگیری از تولد کودکان دارای معلولیت را به تنهایی برای پیشگیری از وقوع معلولیت کافی ندانستند؛ بلکه اقدامات و نگاه مسئولانه

نهادهای ذیربط را برای کاهش تصادفات جاده‌ای، انفجار مین و مواد منفجره، خطاهای پزشکی و... را امری لازم و اجتناب ناپذیر جهت کاهش معلولیتها دانستند.

در بخشی از نشست خانم حامد از اعضای هیئت ایرانی حاضر در ژنو روند تدوین گزارش ایران را مورد بحث قرار دادند. ایشان ضمن انتقاد از تاخیر در ارائه گزارش ایران به کمیته با اشاره به ۴۲ پرسش مطرح شده از طرف کمیته و پاسخ‌گویی نهادهای مختلف ذیربط چنین تعاملی را فرصت و ظرفیت مناسبی برای ایجاد تغییرات بعدی و پیشبرد هرچه بهتر حقوق افراد دارای معلولیت ارزیابی کردند. بخش پایانی نشست نیز به پرسش و پاسخ اختصاص یافت و شرکت‌کنندگان سوالاتی در خصوص نحوه ارزیابی و نظارت بر اجرای کنوانسیون، حقوق دانشجویان دارای معلولیت در سطح دانشگاه‌ها، راه‌های شتاب در توسعه و پیشبرد حقوق افراد دارای معلولیت و نحوه مشارکت جوامع مدنی در این عرصه را مطرح نمودند.

گزارش نشست تخصصی «بررسی حقوقی وضعیت میانمار»

تهیه و تنظیم: کمیته دانشجویی

نشست بررسی حقوقی وضعیت میانمار روز چهارشنبه ۵ مهرماه ۱۳۹۶ توسط کمیته دانشجویی انجمن مطالعات سازمان ملل متحد در خانه اندیشمندان علوم انسانی برگزار شد.

در این نشست ابتدا خانم دکتر مصفا رییس انجمن، به اهمیت برگزاری نشست‌های دانشجوی محور و همچنین لزوم پرداختن به وضعیت میانمار اشاره نمودند.

سپس آقای امیر سلیمی دانشجوی کارشناس ارشد حقوق بشر دانشگاه شهیدبهشتی مقدمه‌ای در باب وضعیت تاریخی میانمار بیان نموده و ژنوسید را از منظر حقوق بشر بررسی کردند.

خانم فروزان پورجباری دانشجوی ارشد روابط بین‌الملل تهران، که در حال نگارش پایان‌نامه‌ی خود، با موضوع نقش سازمان ملل و سازمان‌های غیردولتی در کاهش ژنوسید در میانمار هستند، ابعاد مختلف این موضوع را عنوان کردند.

در ادامه خانم فاطمه یآوری کارشناس ارشد حقوق بین‌الملل دانشگاه شهیدبهشتی، ژنوسید در میانمار را با تاکید بر وضعیت زنان و کودکان بیان نموده و در پایان شعری را به زنان و کودکان آسیب دیده در میانمار تقدیم کردند.

سپس آقای هوشنگ شیخی دانشجوی کارشناسی ارشد علوم ارتباطات و عضو کمیته‌ی دانشجویی انجمن، ابعاد رسانه‌ای کشتار مسلمانان روهینگیا را مورد نقد و بررسی قرار دادند.

در ادامه ی بحث، آقای مجید مهاجرانی دانشجوی دکتری روابط بین الملل دانشگاه علوم و تحقیقات، عدالت در دسترس را با تاکید بر جنایت علیه بشریت در میانمار بیان نمودند.

در پایان کلیپی از وضعیت مسلمانان در میانمار پخش شد و جلسه ی پرسش و پاسخ برگزار گشت.

گزارش دیدار هیئت مدیره انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد با انجمن آلمانی سازمان ملل متحد

جلسه ی هم اندیشی انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد با انجمن آلمانی سازمان ملل متحد، روز شنبه ۱۵ مهرماه ۱۳۹۶ در خانه اندیشمندان علوم انسانی برگزار شد.

در این نشست ابتدا کلیپی از فعالیت های انجمن ایرانی مطالعات از سال ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۵ به نمایش در آمد. سپس اعضای هیئت مدیره ی دو انجمن در خصوص رویکرد خود در زمینه ی برگزاری نشست ها و کارگاه ها، ضرورت تقویت روحیه ی پژوهشی در جوانان و آموزش به کودکان و نحوه ی همکاری با یکدیگر گفت و گو کردند.

همچنین با توجه به زمینه ی تخصص اعضاء، مسائلی چون ساختار سازمان ملل متحد، عملکرد سازمان در ارتباط با وقایع سالهای اخیر و نقاط قوت و ضعف آن، مورد بحث و بررسی قرار گرفت.

در پایان به رسم یادبود نشان انجمن ایرانی مطالعات به انجمن آلمانی، اعطا شد.

گزارش نشست تخصصی «اصلاحات در سازمان ملل متحد»

تهیه و تنظیم: کمیته دانشجویی

کنفرانس «اصلاحات سازمان ملل متحد: دیدگاه‌های ایران و آلمان» توسط انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد با همکاری انجمن آلمانی سازمان ملل متحد، روز چهارشنبه ۱۹ مهر ماه ۱۳۹۶ در خانه اندیشمندان علوم انسانی و به زبان انگلیسی برگزار شد.

ابتدا دکتر پوریا عسکری دبیر انجمن، ضمن خوش آمدگویی، به دلایل انتخاب موضوع نشست و اهمیت پرداختن به این موضوع اشاره کردند.

سپس دکتر ماریا دوتسنکو، رییس مرکز اطلاعات سازمان ملل متحد در تهران، سخنرانی خود را با موضوع بررسی ساختار سازمان ملل و عملکرد آن در سالهای اخیر ارائه نمودند.

پس از آن دکتر Ulrike Renner، رییس انجمن آلمانی سازمان ملل متحد و دکتر نسرین مصفا رییس انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد مقدمه‌ی بحث را با توضیح موضوعات سخنرانی‌های نشست آغاز کردند.

همچنین دکتر مصفا با اظهار خشنودی از همکاری بین انجمن‌ها، بر اهمیت دیدگاه‌های متفاوت ولیکن با هدف مشترک برای اصلاح در سازمان ملل متحد برای توانایی بیشتر برای مواجهه با مشکلات بین‌المللی تاکید نمودند.

در ادامه بخش اول برنامه با مدیریت خانم نازنین قائم مقامی، کتابدار مرکز اطلاعات سازمان ملل متحد برگزار شد.

دکتر Martin Pabst دبیر انجمن آلمانی، مکانیسم حفظ صلح سازمان ملل متحد، دیدگاه و مشارکت آلمان را مورد بحث قرار دادند.

و سپس دکتر امیر ساعد وکیل استاد دانشگاه تهران، سخنرانی خود را با موضوع اصلاحات شورای حقوق بشر سازمان ملل متحد ایراد نمودند.

در ادامه، بخش دوم نشست با مدیریت دکتر بهرام مستقیمی، استاد دانشگاه تهران آغاز شد.

دکتر پوریا عسکری، استاد دانشگاه علامه طباطبائی، اصلاحات سازمان ملل متحد و مسئولیت بین‌المللی برای شرکت‌های چندملیتی را مورد بحث قرار دادند.

سپس آقای Tassilo Schmid عضو هیات مدیره انجمن آلمانی، سخنرانی خود را با موضوع صلاحیت کیفری بین‌المللی: مسئولیت دولتها و سازمانهای بین‌المللی ایراد کردند.

بخش سوم برنامه با مدیریت آقای زید الدیلمی عضو انجمن آلمانی، و با سخنرانی دکتر حسین سادات میدانی استاد دانشکده روابط بین الملل دانشگاه وزارت امور خارجه، با موضوع دستیابی به صلح از طریق عدالت در سازمان ملل متحد آینده آغاز شد.

در ادامه دکتر **Ulrike Renner** رییس انجمن آلمانی در باب موضع آلمان در قبال سازمان ملل متحد و اصلاح آن: با تمرکز بر شورای امنیت سخنرانی کردند و دکتر هرمیداس باوند دیپلمات اسبق و استاد دانشگاه نیز اصلاحات شورای امنیت را با دید آرمان تا واقعیت جهانی مورد بررسی قرار دادند.

در پایان دکتر **Martin Pabst** و دکتر نسرين مصفا مطالب نشست را مورد جمع بندی قرار دادند.

رییس انجمن ایرانی درباره محورهای با اهمیت برای اصلاحات در ارکان مختلف بر عمورد اشاره کردند.

وظیفه و صلاحیت، ترکیب اعضا، منابع مالی، ساختار اجرایی، فرایند تصمیم گیری و ارتباط با بازیگران غیردولتی. ایشان اضافه کردند که جامعه بین المللی در سال گذشته منتظر یک اصلاح خوب در ملل متحد با انتخاب دبیرکل زن بود، که این اتفاق پیش نیامد.

در حاشیه ی نشست، انجمن آلمانی به رسم یادگار هدایایی را از شهر مونیخ به اعضای انجمن ایرانی اعطا نمود.

گزارش نشست خوانش اسناد بین المللی (بررسی گزارش فعالیت سال ۲۰۱۷ کمیسیون حقوق بین الملل راجع به قواعد آمره در حقوق بین الملل عام)

تهیه و تنظیم: کمیته دانشجویی

کمیته دانشجویی انجمن مطالعات سازمان ملل متحد، چهارشنبه مورخ ۱۹ مهر ماه ۱۳۹۶ میزبان اولین نشست خوانش اسناد بین المللی در خانه اندیشمندان علوم انسانی بود.

طبق اعلام و زمان بندی طرح، دبیر نشست با خیرمقدم به میهمانان، برنامه را آغاز و در ادامه به تبیین قواعد شکلی و ماهوی نشست پرداخت.

دو تن از دانشجویان دانشکده روابط بین الملل دانشگاه وزارت امور خارجه ارائه دهندگان نشست بودند.

که هر نفر به مدت ۲۰ دقیقه طرح مطلب و ارائه خود را انجام دادند.

آقای ناصر آسیابی ابتدا ضمن طرح مسائل شکلی به رئوس مطالب ماهوی نیز پرداختند و آقای سهیل گلچین سخنان خود را با پایش و تحلیل محتوایی و بیان انتقادات ادامه دادند.

ایشان با بررسی تحلیلی و محتوایی گزارش کمیسیون حقوق بین الملل درباره قواعد آمره بین المللی، ابتدا به سوابق بحث در کارهای قبلی کمیسیون اشاره کرده و سپس بر مبنای پیشنویس نتایج ۹ گانه ای که مخبر ویژه کمیسیون، تهیه کرده بود، به تجزیه و تحلیل محتوایی گزارش وی پرداخت.

سپس میهمانان حاضر به طرح نظرات خود پرداخته و نهایتاً جناب آقای دکتر سادات میدانی، استاد دانشکده روابط بین الملل وزارت امور خارجه به جمع بندی بحث پرداختند.

در پایان خانم دکتر مصفا ضمن ایراد بیانات خود پیرامون فعالیت های کمیته دانشجویی و انجمن، از حاضران در جلسه و برگزار کنندگان نشست تقدیر به عمل آوردند.

گزارش دومین نشست از مجموعه نشست های خوانش اسناد بین المللی با موضوع : "بررسی اسناد تغییرات اقلیمی از منظر حقوق بین الملل با تاکید بر توافق پاریس ۲۰۱۵"

تهیه و تنظیم: منا کربلایی امینی

روز سه شنبه ۳۰ آبان ماه ۱۳۹۶ کمیته دانشجویی انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد دومین نشست خوانش اسناد بین المللی را که با استقبال چشمگیر مخاطبان همراه بود، در خانه اندیشمندان علوم انسانی برگزار نمود.

دبیر نشست رأس ساعت مقرر با خیرمقدم به شرکت کنندگان در این نشست برنامه را آغاز و ضمن تاکید بر ماهیت مشارکتی و دانشجو محور بودن این نشستها به بیان قواعد شکلی و ماهوی، اهداف و اصول و آیین برگزاری این مجموعه برنامه ها پرداختند و سپس خانم دکتر نسرین مصفا رییس انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد ضمن خوش آمدگویی به حاضرین و تشکر از استاد و ارایه دهندگان محترم این برنامه، بیانات خویش در رابطه با این سلسله نشستها را تبیین نمودند.

در ادامه زمان در اختیار ارایه دهندگان برنامه قرار گرفت و در قسمت اول آقای مهرداد محمدی فارغ التحصیل دکتری حقوق بین الملل دانشگاه شهید بهشتی ظرف مدت بیست دقیقه به بیان مطالب خود پیرامون ماهیت، چیستی و پیامدهای تغییرات آب و هوایی و رژیم حقوقی بین المللی تغییرات آب و هوایی و پروتکل کیوتو پرداختند و همچنین اشاره ای به کنفرانس های ۲۱ تا ۲۱ برگزار شده توسط اعضا معاهده (COP1 - COP21) نمودند. سپس آقای علی حسینی آزاد دانشجوی دکتری حقوق بین الملل دانشگاه علامه طباطبائی به عنوان ارایه دهنده دوم ظرف بیست دقیقه مهمترین موارد مربوط به توافقنامه پاریس را به صورت ماده به ماده تشریح نمودند. ایشان در قسمت مقدماتی، سند مزبور را معرفی و مشخصاتی در مورد امضا، تصویب و زمینه های پیدایش آن را بیان کردند و سپس به تفصیل در مورد مقدمه سند، شماری از مهمترین مواد سند حاوی اهداف، تعهدات و موضوعات اصلی سند پرداختند.

در ادامه شرکت کنندگان حاضر در نشست نیز ظرف مدت تعیین شده به طرح نظرات خود پرداختند و عقاید خود را پیرامون سند فوق بیان کردند و در قسمت پایانی برنامه جناب آقای دکتر علی مشهدی، دانشیار دانشگاه قم به مناسبت برگزاری نشست بن در نوامبر ۲۰۱۷ (COP23)؛ ضمن بیان مهمترین نکات این نشست به جمع بندی بحث پرداختند. در پایان خانم مونا کربلایی امینی دبیر نشست، ضمن تقدیر از آقای دکتر مشهدی و ارائه دهندگان محترم این نشست از حاضرین در برنامه تشکر نموده و جلسه را به پایان رساندند.

گزارش سومین نشست از مجموعه نشستهای خوانش اسناد بین المللی: با موضوع "بررسی سند عناصر جنایات جنگی در اساسنامه دیوان کیفری بین المللی"

تهیه و تنظیم: منا کربلایی امینی

سومین نشست از مجموعه نشستهای "خوانش اسناد بین المللی" کمیته دانشجویی انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد در تاریخ ششم دی ماه ۱۳۹۶ و با موضوع "بررسی سند عناصر جنایات جنگی در اساسنامه دیوان کیفری بین المللی" در خانه اندیشمندان علوم انسانی برگزار گردید. این جلسه در ساعت مقرر آغاز گردید و در ابتدا خانم منا کربلایی امینی به عنوان دبیر نشست، از حضور آقای دکتر حسن سواری و دانشجویان ارائه دهنده تشکر و همچنین از استقبال مخاطبان و مساعدت و حمایت‌های هیات مدیره انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد و کمیته دانشجویی به ویژه آقای علی اکبر شمس از اعضا کمیته دانشجویی که برای برگزاری این نشست بی وقفه تلاش کردند، قدردانی نمودند.

در آغاز جلسه و طبق روال این مجموعه از نشستها دبیر جلسه به بیان توضیحاتی پیرامون جلسات خوانش اسناد پرداختند و جهت آشنایی بیشتر شرکت کنندگانی که برای نخستین بار در این نشستها شرکت نموده بودند؛ به تبیین اهداف، رویکرد، علت وجودی و چستی جلسات و آیین شکلی برگزاری نشستها پرداختند. پس از این بخش و طبق زمان بندی از پیش تعیین شده آقای سجاد اسفندیاری به آسمان، دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه تربیت مدرس به عنوان ارائه دهنده اول ظرف مدت بیست دقیقه به تشریح سند فوق پرداختند. مواردی که ایشان بیان داشتند شامل معرفی سند عناصر جنایات، فلسفه وجودی و رابطه سند عناصر با اساسنامه دیوان کیفری بین المللی بود. سپس در بیست دقیقه دوم خانم مهسا رضا قلی دانشجوی مقطع دکتری دانشگاه تهران به مرور مهمترین نکات سند پرداختند و مباحث خود را در دو قسمت تشریح نمودند؛ که در بخش اول در مورد مقدمه کلی مصوب کمیسیون و در ادامه مقدمه ای برای هر جنایت و در نهایت بررسی جنایت قتل در سه فضای جنایات علیه بشریت، جنایت نسل کشی و جنایت جنگی را بیان داشتند.

پس از پایان توضیحات ارائه دهندگان، بیست دقیقه سوم در اختیار شرکت کنندگان جلسه قرار گرفت تا با استفاده از نظرات، پیشنهادات، انتقادات و نکات ایشان در خصوص سند؛ جلسه به شکل تعاملی و مشارکتی ادامه یابد که در این بخش حاضران به طرح مسائل مورد نظرشان پرداختند و در مدت زمان تعیین شده دیدگاهها و دغدغه های خود پیرامون سند مورد بحث را با یکدیگر به اشتراک گذاشتند. در قسمت پایانی برنامه آقای دکتر حسن سواری استادیار دانشگاه تربیت مدرس ضمن تقدیر بابت برگزاری چنین جلساتی که دانشجو محور و سند محور میباشد؛ در ابتدا به شرح کلیاتی در خصوص سند عناصر جنایات و جایگاه و ارتباط آن با اسنادی نظیر اساسنامه دیوان کیفری بین المللی پرداختند و سپس مواردی در خصوص مواد ۲۱، ۹ و ۱۰ و ارتباط این مواد با یکدیگر و با سند عناصر را بیان نمودند. در انتها ایشان ضمن بیان مهمترین

نکات مربوط به مجموع مسائل بیان شده در نشست، با ذکر نکاتی در خصوص تفسیر سند مورد بحث به سخنان خود پایان دادند. در انتهای نشست دبیر جلسه از مشارکت حاضرین در برنامه سپاسگزاری و ختم جلسه را اعلام نمودند.

گزارش نشست چهارم «خوانش اسناد بین المللی»: بررسی سند پیش نویس مواد کمیسیون حقوق بین الملل درباره حقوق حاکم بر آبخوان های فرامرزی سال ۲۰۰۸

تهیه و تنظیم: منا کربلایی امینی

چهارمین نشست از مجموعه نشست های «خوانش اسناد بین المللی» کمیته دانشجویی انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد، با عنوان «بررسی سند پیش نویس مواد کمیسیون حقوق بین الملل درباره حقوق حاکم بر آبخوان های فرامرزی سال ۲۰۰۸»، در خانه اندیشمندان علوم انسانی برگزار شد.

طبق روال این مجموعه نشست ها، دبیر نشست شروع برنامه را اعلام و پس از تقدیر و تشکر از استاد ناظر جلسه، دکتر سید حسین سادات میدانی، دانشجویان ارائه دهنده آقایان انوشیروان نادری و امیر محمد شهریاری و حاضران در جلسه، از همراهی هیات مدیره انجمن و تلاش های کمیته دانشجویی و تلاش بی وقفه اعضا کارگروه سند خوانی به ویژه آقای

سهیل گلچین قدردانی نمودند. سپس ایشان با ذکر مقدماتی در خصوص اهداف و رویکرد شکل‌گیری این مجموعه از نشست‌ها و زمان بندی جلسه و برنامه پیش‌رو، زمان را در اختیار آقای امیر محمد شهریاری به عنوان ارایه دهنده اول قرار دادند.

در این بخش ایشان به بررسی تحول مفهوم و توسعه حقوق آب‌های زیرزمینی از سال ۱۹۶۶ که توسط انجمن حقوق بین الملل مجموعه قواعد هلسینکی مطرح شد پرداختند و سایر تحولات اعم از انتشار طرح ۱۹۸۶ ستول، پیش‌نویس بلاگیو ۱۹۸۹، کنوانسیون ۱۹۹۷ آبراه‌های بین‌المللی و مجموعه قواعد برلین در سال ۲۰۰۴ را بیان نمودند.

در ادامه آقای انوشیروان نادری، کارشناس ارشد دیپلماسی و سازمان‌های بین‌المللی به عنوان دومین ارائه دهنده سخنان خود را آغاز نمودند و مواردی از قبیل رابطه و همپوشانی میان پیش‌نویس و کنوانسیون ۱۹۹۷ آبراه‌های بین‌المللی، مسئله حاکمیت بر آبخوان‌ها و رویه‌های دولتی در این خصوص، اصل استفاده منصفانه و معقول از آبخوان‌ها و اصل عدم ایجاد خسارت فرامرزی در استفاده از منابع آبی مشترک را شرح دادند.

در بخش بعدی از نشست، حاضرین در جلسه به شکلی پویا و تعاملی به بیان دیدگاه‌ها و نظرات و انتقادات خود در رابطه با سندی که موضوع برنامه بود پرداختند و مباحثه و تبادل نظر پیرامون مواد این سند بین شرکت‌کنندگان شکل گرفت و در قسمت پایانی برنامه، دکتر سادات میدانی استادیار دانشکده روابط بین‌الملل، پس از ذکر نکات و مطالب مفیدی در رابطه با خوانش اسناد بین‌المللی، مبادرت به شرح نکات کلیدی و مهمی در خصوص درک هر چه بهتر و عمیق‌تر حقوق بین‌الملل

برای دانشجویان نمودند و با ذکر مسائلی پیرامون سند مورد بحث به سخنان خود پایان دادند. در پایان جلسه، دبیر نشست، خانم منا کربلایی امینی از استاد ناظر و حاضران قدردانی نموده و ختم جلسه را اعلام نمودند.

گزارش نشست پنجم خوانش اسناد بین المللی با موضوع «بررسی سند پیش نویس کد رفتاری بین المللی فعالیت های فضای ماوراء جو ۲۰۱۴»

تهیه و تنظیم: منا کربلایی امینی

پنجمین نشست از مجموعه نشستهای خوانش اسناد بین المللی با موضوع «بررسی سند پیش نویس کد رفتاری بین المللی فعالیت های فضای ماوراء جو ۲۰۱۴» کمیته دانشجویی انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد در تاریخ ۱۴ اسفند ماه ۱۳۹۶ در خانه اندیشمندان علوم انسانی برگزار گردید. در این نشست آقای دکتر هادی محمودی استادیار دانشکده حقوق دانشگاه شهید بهشتی به عنوان استاد ناظر بر جلسه و آقایان محمد حسین اوجی کارشناس ارشد دیپلماسی و سازمانهای بین المللی و علی اکبر شمس کارشناس ارشد حقوق بین الملل از دانشگاه تهران به عنوان ارائه دهندگان سند حضور بهم رساندند.

در ابتدا، خانم منا کربلایی امینی به عنوان دبیر نشست، پس از تقدیر و تشکر از استاد گرامی و دانشجویان ارائه دهنده، از حمایتهای همیشگی هیأت مدیره انجمن ایرانی مطالعات ملل متحد و تلاشهای بی وقفه اعضای گروه خوانش اسناد بین المللی و همراهی اعضای کمیته دانشجویی سپاسگزاری نمودند و پس از بیان اهداف و رویکردهای این مجموعه از نشستها و اعلام برنامه پیش رو، از ارائه دهندگان تقاضا نمودند تا در مدت زمانی تعیین شده به شرح سند بپردازند.

در بخش اول آقای علی اکبر شمس ظرف مدت مقرر به شرح مواردی از قبیل: تاریخچه موضوع، اهداف اولیه و اصلی این سند، ضرورات وجودی سند کد رفتاری، فایده کوتاه مدت و بلند مدت آن، مرور پیش نویس های قبلی و کشورهای موافق و مخالف با این سند پرداختند. سپس آقای محمد حسین اوجی در مدت زمان تعیین شده، به بررسی ماده به ماده سند پرداختند و نکات مربوط به مهمترین مواد این سند را ذکر نمودند و با تمرکز بر واژگان و معانی آنها به سخنان خود پایان دادند.

در بخش سوم ظرف بیست دقیقه ای که برای مشارکت و اظهار نظر شرکت کنندگان در نظر گرفته شده بود، ایشان نیز به بیان دیدگاهها و نظرات و پرسش های خود پرداختند و تبادل نظر بین حاضران صورت گرفت. پس از این بخش از برنامه، از آقای دکتر محمودی تقاضا گردید تا اگر در مورد سند یا دیدگاههای حاضرین نکاتی را مد نظر دارند بفرمایند و بدین ترتیب ایشان پس از بیان مطالبی در خصوص نوآوری های این پیش نویس و نقاط ضعف و قوت آن به ابهامات و سوالات موجود

در بیانات حاضرین پاسخ دادند. در انتهای پنجمین نشست خوانش اسناد بین المللی، دبیر جلسه با قدردانی از استاد مدعو و دانشجویان ارائه دهنده از مشارکت و همراهی حاضرین تشکر نموده و با آرزوی سالی نیکو و پربار برای ایشان به جلسه پایان دادند.

گزارش نشست تخصصی «سرمایه گذاری خارجی مسئولانه برای توسعه پایدار»

انجمن ایرانی سازمان ملل متحد در ایام سال یاد مرحوم استاد مسعود طارم سری و در تکریم اصالت اخلاق و علم، نشست تخصصی با عنوان «سرمایه گذاری خارجی مسئولانه برای توسعه پایدار» با همکاری مرکز مطالعات عالی بین المللی دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران، در تاریخ سه شنبه ۲۸ آذر ۱۳۹۶ در سالن کنفرانس این مرکز برگزار کردند.

در ابتدای این برنامه که اعضای انجمن، پژوهشگران و دانشجویان در آن حضور داشتند، آقای دکتر سادات اخوی رییس مرکز مطالعات عالی بین المللی، درباره فضایل انسانی و شخصیت اخلاقی آقای طارم سری مطالبی را بیان داشت. سپس سخنران برنامه، آقای دکتر محمدباقر شیخی، از پژوهشگران مطالعات بین المللی دانشگاه تهران، ضمن برشمردن ویژگی‌های ممتاز مرحوم طارم سری، و نیز تخصص و تسلط ایشان در حوزه‌های مختلف حقوق بین‌الملل، مسئولیت بین‌المللی

دولت‌ها، سازمان ملل متحد و، باتوجه به حوزه کاری و علایق آقای طارم سری، موضوع سخنرانی خود را معرفی کرد: " سرمایه گذاری خارجی مسئولانه برای توسعه پایدار "

ایشان با توجه به اثرات نا عادلانه سرمایه گذاری خارجی در کشورهای در حال توسعه، با تاکید بر سرمایه گذاری مسئولانه در این حوزه، ضمن تفکیک موضوع سخنرانی خود به چهار بخش: سرمایه گذاری خارجی، سرمایه گذاری مسئولانه، توسعه پایدار و فرصت ها و موانع حقوقی در برقراری رابطه بین سرمایه گذاری و توسعه پایدار؛ به توضیح آنها پرداخت.

دکتر شیخی در تعریف سرمایه گذاری خارجی گفت: در یک معنا، به انتقال سرمایه های محسوس و نامحسوس از کشوری به کشور دیگر به منظور استفاده آنها برای ایجاد ثروت با نظارت کامل یا جزئی صاحب سرمایه اطلاق و به دو نوع مستقیم (FDI) و غیر مستقیم (Portfo) تقسیم می شود. وی ضمن اشاره به کارگزاران اصلی، سهامداران اصلی، ابزارهای اصلی و معیارهای حمایت از سرمایه گذاری خارجی؛ مسائل عمده آن را: معیارهای رفتار (FET)، عدم تبعیض (NT)، MFN، الزام اجرایی (PRs)، حمایت فراگیر (UC)، صادره/ملی کردن و جبران خسارت، حل اختلاف، داوری بین المللی برشمرد و هدف غایی آن را حمایت از منافع خاص (Lex Specialis) عنوان کرد. وی سپس به قسمت مهم سخنرانی خود یعنی سرمایه گذاری مسئولانه پرداخت و آنرا سرمایه گذاری در مسیر توسعه پایدار، حاوی دسترسی به اطلاعات، شفافیت و پاسخگوئی، مبارزه با فساد، مشارکت عمومی، تحول مفاهیم حمایت و سهامداران و آشتی بین منافع خاص و منافع عام تعریف کرد و با این توضیح که هدف از سرمایه گذاری خارجی مسئولانه رسیدن به توسعه پایدار است، گفت: توسعه پایدار، متضمن تعهدات عام بین المللی است و طبق تعریف ارائه شده در کنفرانس جهانی سازمان ملل در موضوع محیط زیست و توسعه (۱۹۸۷)، توسعه پایدار (SD) توسعه ای است برای برطرف کردن نیازهای نسل حاضر، بدون لطمه به توانایی و امکانات نسل های آینده در برطرف کردن نیازهای آنها. ایشان در پایان نتیجه گیری کردند که:

۱. توسعه پایدار امری حیاتی برای تنها زیست کره انسانی؛
۲. اجتناب ناپذیری سرمایه گذاری خارجی در مسیر توسعه پایدار؛
۳. ضرورت حرکت به سمت سرمایه گذاری مسئولانه؛
۴. صلح، امنیت، حقوق بشر و عدم فساد لازمه سرمایه گذاری مسئولانه؛
۵. نیاز به اراده و همکاری عمومی برای قرار دادن سرمایه گذاری روی ریل توسعه پایدار؛
۶. ضرورت استفاده از ظرفیت ها و توانمندی های بخش خصوصی؛
۷. تلاش برای رفع موانع و استفاده از فرصت های حقوقی برای آشتی بین منافع خاص تجاری و منافع عام جهانی.

در پایان مراسم به سؤالات حضار پاسخ داده شد.

گزارش نشست تخصصی «اعمال یکجانبه‌ی دولتها با تاکید بر حقوق بشر»

تهیه و تنظیم: نیما اکبری نسب

نشست تخصصی اعمال یکجانبه‌ی دولتها با تاکید بر حقوق بشر چهارشنبه مورخ ۲۲ آذر ماه ۱۳۹۶ از ساعت ۱۵ تا ۱۷ در دانشگاه کردستان و به همت آن دانشگاه و شعبه غرب انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد برگزار شد. ناب آقای دکتر جمشید ممتاز روز چهارشنبه ۲۲ آذرماه ۱۳۹۶ با استقبال گرم اساتید و دانشجویان دانشگاه کردستان وارد تالارفردوسی این دانشگاه شدند. در ابتدای مراسم جناب آقای دکتر مهدی حاتمی مدیر محترم گروه حقوق آن دانشگاه به استاد ممتاز خوش آمد گفتند. سپس جناب آقای دکتر اردلان به نمایندگی از هیات مدیره شعبه غرب انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد به استاد خیر مقدم گفتند و طی سخنان کوتاهی، با تمجید از استاد، ایشان را واجد تمامی خصایل والای انسانی و ویژگیهای برجسته علمی دانستند. در ادامه پروفسور ممتاز به ایراد سخنرانی خویش پرداختند که خلاصه‌ای از این سخنرانی که توسط یکی از

دانشجویان پیاده شده، در ادامه تقدیم می گردد. در پایان مراسم نیز از سوی مسئولان و اساتید آن دانشگاه از جمله جناب آقای دکتر جوانمردی، هدایایی به استاد تقدیم گردید.

استاد در ابتدا به ماده ی ۳۸ اساسنامه ی دیوان بین المللی دادگستری اشاره داشتند که منابع حقوق بین الملل را بیان می دارد. در این ماده برای عملکرد یکجانبه ی دولتها جایگاهی در نظر گرفته نشده است و همواره همانطور که میدانیم از عرف ، اصول کلی حقوق و قرارداد ها بعنوان منابع حقوق بین الملل یاد میشود ، بنابراین اگر عملکرد جزو منابع نیست ضرورت گفتگو در این موضوع چیست ؟

اگر در اساسنامه از عملکرد یکجانبه دولتها نکته ای ذکر نشده است به این علت است که عمل یکجانبه ی دولتها جایگاهی در شکل گیری عرف ایجاد میکند و بنابراین حائز اهمیت است .

لازم به ذکر است که عملکرد یکجانبه ی سازمان های بین المللی نیز بسیار مهم است اعم از قطعنامه های صادر شده در سازمان های منطقه ای و جهانشمول که نکات بسیار فراوانی دارد و نباید از آن غافل شد .

اما عملکرد یکجانبه چیست ؟ عمل یکجانبه ی دولتها اولاً باید منطبق بر حقوق بین الملل باشد و ثانیاً منشأ تعهد به دولتی باشد که اقدام به صدور حکم کرده است . مثال هایی که در این باب میتوان ذکر کرد اعم از

شناسایی دولت جدیدالتاسیس توسط دولت قدیمی می‌باشد که آیا باید دولت جدید را شناسایی کرد یا نه؟؟ مثال دیگر به اعتراض یک دولت توسط عملی که دولت دیگر انجام داده است میتوان اشاره کرد.

پرفسور ممتاز عملکرد یکجانبه‌ی دولتها را با تاکید بر اعمالی که در ارتباط با حقوق بشر است بیان کردند و فرمودند آن دسته از اعمالی مد نظر است به نحوی که به فردی که حتی الزام تبعه‌ی آن دولت نیست ارتباط داشته باشد. ایشان دو سند را مبنا قرار داد کهاولین آن ماده‌ی ۴۱ طرح مسئولیت کمیسیون حقوق بین الملل و دومین آن ماده‌ی ۳ کنوانسیون منع شکنجه‌ی سال ۱۹۸۴ می‌باشد.

ماده‌ی ۴۱ این نکته را بیان میکند که یکی از پدیده‌های مهم جامعه و حقوق بین الملل ایجاد سلسله مراتب هنجاری در قوائد بین المللی است بدین معنا که تمام قوائد حاکم بر دولتها سطح یکسانی ندارند و بعضی از آنان ارزششان بالاتر و بیشتر می‌باشد. ماده‌ی ۵۳ کنوانسیون وین سال ۱۹۶۹ که قوائد حاکم بر معاهدات است و این ماده معاهداتی که در تعارض با قائده‌ی آمره حقوق بین الملل است را باطل و بلااثر میداند یعنی دولتها نمیتوانند در قالب یک معاهده در مورد هر مسئله‌ای که مایل هستند و منفعت دارند به توافق برسند، این ماده محدودیتی در اراده‌ی دولتها در تنظیم معاهدات می‌باشد که مورد توجه قرار گرفته است.

سلسله مراتب کنوانسیون وین در مورد حقوق معاهدات فقط و فقط در حقوق معاهدات است و به دیگر بخش های حقوق بین الملل تسری پیدا نمیکند. کمیسیون حقوق بین الملل در ماده‌ی ۴۱ خود این مسئله را بیان میکند که این سلسله مراتب هنجاری به مسئولیت دولتها نیز تسری داده میشود بنابراین اگر وضعیتی پیش بیاد که ناشی از نقض قائده‌ی آمره حقوق بین الملل باشد چه تکالیفی بر دولتهای ثالث بوجود می آید؟ این مسئله انقلابی در حقوق بین الملل می‌باشد بدین صورت که دولتی که نقشی در نقض حقوق بین الملل نداشته است چون یک دولت ثالثی قائده‌ی آمره را نقض کرده است باید تعهداتی را بپذیرد. ماده‌ی ۴۱ به این نکته اشاره میکند که اگر دولتها در مقابل وضعیتی قرار گیرند که ناشی از نقض یک قائده‌ی حقوق بین الملل باشد نه تنها نباید آن را شناسایی کنند بلکه از هر گونه کمک و مساعدت در حفظ استحکام وضع موجود خودداری کنند یعنی اگر دولتی بعلت حمله و توسل به زور توسط دولت دیگر بوجود بیاید و قسمتی از خاک آن جدا شود بر اساس ماده‌ی ۴۱ دولتها موظف هستند این پدیده را شناسایی نکنند و از هر گونه اقدام جهت تثبیت وضع موجود خودداری کنند. مثالی که در این مورد میتوان ذکر کرد ساخت دیوار حائل توسط اسرائیل است که اسرائیل این اقدام را برای جلوگیری از تعرض به اصطلاح فلسطینیان به شهرک های یهودی نشین انجام داد و دیوان با استناد به ماده‌ی ۴۱ دولتها را موظف میدانست که وضع موجود را شناسایی نکنند و از کمک به اسرائیل در تحکیم وضع موجود خودداری کنند.

اما با مسائلی که اشاره شد آیا حقوق بشر در اینجا جایگاهی دارد؟ آیا باید استثنایی برای افرادی که در این سرزمین‌هایی که نظام حقوقی شان مشخص نشده است قائل شد یا نه یعنی ماده ی ۴۱ استثنا پذیر میباشد یا خیر؟ بعبارتی نهایتاً سوال این است که شما وضعیت را شناسایی نمیکنید و حق ندارید شناسایی کنید و تمام روابط تجاری هم با توجه به این موضع باید قطع شود و این قطع روابط در مواردی که ممکن است اثرات سوئی را برای جمعیتی که در آن سرزمین زندگی میکنند قائل شویم یا خیر؟ جواب مثبت است و باید به استثنای نامیبیا اشاره کرد که بیان میکند اگر حقوق بنیادین افراد به دلیل اجرای ماده ی ۴۱ در وضعیت نامساعدی قرار گیرد این استثنا برای دولتهایی که موظف به عدم شناسایی هستند در نظر گرفته میشود و قطع روابط نباید خدشه ای به حقوق بنیادین افراد بزند.

مثال: آیا موقعی که پدیده ای را شناسایی نمیکنید اسناد صادره از آن دولت هم باید شناسایی نکنید؟ دیوان در جواب پاسخ منفی میدهد زیرا عدم اعتبار به این اسناد منجر به خدشه دار شدن حقوق بنیادین افراد میشود و اگر برای مثال دولتی غیر قانونی شناسنامه ای را یا گواهی نامه ای را صادر کند این اسناد باید معتبر شناخته شود تا صدمه ای به حقوق افراد زده نشود.

رعایت حقوق بشر در قالب این استثنای نامیبیا در حال حاضر جایگاه خاصی دارد.

ماده ی ۳ کنوانسیون منع شکنجه اشاره میکند که اگر دولتی با دولت دیگر قرارداد استرداد مجرمین را داشته باشد اگر دولتی که مجرم را در خاک خود بازداشت کرده است ظن قوی داشته باشد که مجرم قربانی شکنجه میشود باید از استرداد آن خودداری کند. مثال: کشور های اروپایی که با آمریکا قرارداد استرداد مجرمین را دارند، اعدام را نوعی شکنجه میدانند که در مجازات حذف کردند اما چون آمریکا این مجازات را حفظ کرده است و چون باید زمان نسبتاً طولانی بگذرد تا حکم اعدام انجام شود اروپا این مجازات را بدترین شکنجه میدانند و این مجازات را راهروی مرگ می نامد و از تحویل این جنایتکاران خودداری میکند. مورد دوم اخراج بیگانگان میباشد که از مظاهر حاکمیت دولتهاست و دولتها میتوانند بعلت امنیت ملی و با ارائه ی چنین دلیلی بیگانگانی که حتی به صورت قانونی سکونت دارند اخراج کنند با توجه به ماده ی ۳ اگر این فرد که اخراج میشود به احتمال قوی قربانی نقض حقوق بشر شود باید از اخراج آن جلوگیری شود. کمیته ی منع شکنجه که مسئول نظارت بر اجرای این کنوانسیون هست نتیجه گیری میکند که اگر فرد اخراج شده به دولتی بازگردد که کارنامه ی حقوق بشریش خوب نباشد و برای مثال شکنجه بطور مداوم و مستمر در زندان هایش اجرا میشود و آزادی های بنیادین زیر پا گذاشته میشود اگر فرد اخراج شود بعبارتی در تعارض با منع شکنجه عمل شده است. مورد بعد به جلوگیری از ورود به کشور میتوان اشاره کرد که این نیز از مظاهر حاکمیت دولتهاست اما اگر آن

دولت ظن داشته باشد که عدم صدور مجوز ورود به کشور برای آن افراد، آنها را قربانی نقض فاحش حقوق بشر کند آن دولت حق این کار را ندارد و باید گواهی ورود به کشور را صادر کند.

گزارش نشست تخصصی « تدوین و توسعه تدریجی حقوق بین الملل با تاکید بر پدیده جهانی شدن »

نشست تخصصی تدوین و توسعه تدریجی حقوق بین الملل با تاکید بر پدیده جهانی شدن پنج شنبه مورخ ۲۳ آذر ماه ۱۳۹۶ از ساعت ۱۵ تا ۱۷ در دانشگاه پیام نور مرکز سقز به همت آن دانشگاه و شعبه غرب انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد برگزار شد. در ابتدای این نشست که با استقبال گسترده دانشجویان و محققان همراه شد، دکتر علیرضا شریفی ریاست دانشگاه پیام نور مرکز سقز و دکتر اسکندر مرادی ریاست محترم دانشگاه پیام نور استان کردستان ضمن خیرمقدم به پرفسور جمشید ممتاز ابراز امیدواری کردند که چنین نشست‌هایی موجبات توسعه علم و ایجاد انگیزه در دانشجویان این خطه از غرب کشور را فراهم سازد.

جناب آقای ناصر سرگران دانشجوی دکتری حقوق بین الملل دانشگاه تهران و مدرس دانشگاه که عضو شعبه غرب انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد نیز می باشد به عنوان مجری این مراسم و به نمایندگی از هیات مدیره شعبه غرب، ضمن خیر مقدم به استاد ممتاز و با تشکر از زحمات رییس و هیات مدیره انجمن ایرانی مطالعات ملل متحد برای سلامتی رییس انجمن ایرانی مطالعات ملل متحد، سرکار خانم دکتر مصفا آرزوی بهبود عاجل و شفای کامل نمودند. در ادامه نشست پس از پخش کلیپی در خصوص پرفسور جمشید ممتاز، رئیس اسبق کمیسیون حقوق بین الملل سازمان ملل متحد سخنرانی خود را با عنوان تدوین و توسعه تدریجی حقوق بین الملل ارائه دادند.

پرفسور ممتاز در ابتدا ضمن ارائه تعریفی از مفهوم تدوین و توسعه تدریجی به پیشینه تدوین و سابقه آن از زمان انعقاد کنوانسیونهای لاهه ۱۸۹۹ و ۱۹۰۷ در عرصه قراردادی پرداختند. یکی از بنیان گذاران انجمن ایرانی مطالعات ملل متحد در حال حاضر امر تدوین و توسعه تدریجی را از دو طریق نمایندگان دولتها و کارشناسان در قالب کمیسیون حقوق بین الملل سازمان ملل ممکن دانستند. پرفسور ممتاز در بخش اول صحبت‌های خود اعلامیه جهانی حقوق بشر را سراغاز سلسله تحولاتی در جهت تصویب معاهدات دیگری ذکر کردند^۱ چرا که برای اولین بار سلسله تعهداتی در خصوص رعایت حقوق اتباع خود کشور را بر دوش دولتهای متبوع آنان میگذارد. عضو آکادمی حقوق بین الملل لاهه افزودند که: قطعنامه‌های مصوب مجمع عمومی ملل متحد به عنوان حقوق نرم و کنوانسیونهایی که در چهارچوب اختیارات سازمان ملل متحد از

طریق مشارکت نمایندگان دولتها به تصویب رسیده است. بخشی از سیر تکامل تدوین و توسعه حقوق بین الملل را فراهم آورده است.

رئیس سابق انجمن ایرانی مطالعات ملل متحد در بخش دوم بیانات خویش به کارنامه کمیسیون حقوق بین الملل اشاره داشتند و افزودند که: ماده ۴۱ طرح مسئولیت بین المللی دولتها به سال ۲۰۰۱ انقلابی در حق بین الملل است که از رهاورد توجه به توسعه تدریجی حاصل آمد. بر اساس ماده یاد شده بر عدم شناسایی اعمال و نتایج حاصل از نقض قواعد آمره و مسئولیت دولتها در صورت این اتفاق تاکید میشود. تحت تاثیر این توسعه تدریجی طرح حمایت دیپلماتیک سال ۲۰۰۵ کمیسیون توصیه جدی به کشورهایی دارد که از تبعه خود در صورت قربانی شدن از رهاورد نقض قواعد آمره حمایت دیپلماتیک به عمل آورد. همچنین شاهد این مهم در طرح سال ۲۰۱۴ کمیسیون با عنوان اخراج مهاجران که از مظاهر حاکمیتی است، هستیم که ماده ۲۴ آن اشعار میدارد: در صورتی که اخراج مهاجر منجر به نقض فاحش حقوق بشر و جنایات بین المللی و در نهایت قربانی شدن فرد مهاجر میشود، حق دولتها برای اخراج فرد را محدود میسازد. چنین تحولاتی بیانگر آن است که تجویز ماده ۵۳ کنوانسیون حقوق معاهدات محدود به عرصه قراردادی نمانده است و در سایر حوزه های حقوق بین الملل نیز کاربرد دارد.

پروفسور جمشید ممتاز در جمع بندی بیانات خود هدف از تدوین و توسعه تدریجی حقوق بین الملل را ابهام زدایی و شفاف سازی حقوق بین الملل دانستند که این امر میتواند به نفع کشورهای ضعیف در برابر قدرتهای جهانی باشد چرا که قدرتها

تمایلی به شفاف شدن حقوق بین الملل ندارند تا بتوانند از این رهاورد به آسانی برای توجیه اعمال خویش دست به تفسیر حقوقی بزنند.

در پایان نشست ضمن برگزاری جلسه پرسش و پاسخ در جهت پاسداشت زحمات و خدمات ارزشمند پروفیسور جمشید ممتاز مراسم تقدیر نیز برگزار شد و از زحمات دکتر ستار عزیزی دبیر شعبه غرب انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد نیز در فراهم کردن مقدمات و هماهنگی جهت حضور استاد ممتاز در دانشگاه پیام نور سقز تقدیر به عمل آمد.

گزارش همایش سالانه انجمن: «نقش دبیرخانه و دبیرکل در تحقق اهداف منشور ملل متحد»

تهیه و تنظیم: نفیسه اسدیپور - سحر تفرشی

همایش سالانه انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد با همکاری مرکز اطلاعات سازمان ملل متحد با عنوان «نقش دبیرخانه و دبیرکل در تحقق اهداف منشور ملل متحد» در روز یکشنبه ۲۰ اسفند ماه ۱۳۹۶ در خانه اندیشمندان علوم انسانی برگزار شد.

در ابتدا پس از خوش آمدگویی دکتر پوریا عسکری (دبیرکل انجمن)، پنل اول نشست با سخنان دکتر غلامحسین دهقانی (معاون امور حقوقی و بین المللی وزارت امور خارجه) آغاز شد. ایشان با اشاره به اهداف چهارگانه منشور و اهمیت این اهداف، به نقش مهم دبیرکل و دبیرخانه در اجرای این اهداف پرداختند و با توجه به این اهمیت، پرداختن به نقش دبیرخانه را در مطالعات و پژوهش‌ها مغفول دانستند. دکتر دهقانی در ادامه نقش دبیرخانه را در مبناسازی برای مذاکرات و شکل‌گیری اسناد، مهم دانستند و اظهار داشتند دبیرخانه گاهی حتی دولت‌ها را نیز هدایت می‌کند.

در راستای این اهمیت، ایشان به علاقه دولت‌ها به وارد کردن افراد خود به دبیرخانه اشاره کردند و علت آنرا به سبب تاثیر افراد در عملکرد دبیرخانه دانستند که حتی برخی اوقات افراد می‌توانند مسیر تصمیم‌گیری‌ها را تغییر دهند و لذا هر کشوری که بیشتر در این سازمان‌ها و مشخصاً در دبیرخانه نقش داشته باشد، می‌تواند اطلاعات بهتر و سریع‌تری بگیرد و همین‌طور تاثیرگذاری کشورها را در تصمیم‌گیری‌ها افزایش دهد.

در پایان ایشان به اهمیت شخص دبیرکل پرداختند و با نام بردن از برخی دبیرکل‌های قوی مانند کوفی عنان و خاویر پرز دکوئیار و یا پتروس پتروس غالی، اشاره کردند که برخی دبیرکل‌ها نقشی بیشتر از یک بروکرات بازی می‌کنند و برخی مانند کورت والدهایم تا انتها یک بروکرات باقی می‌مانند.

سخنران بعدی، خانم دکتر ماریا دوتسنگو، رئیس مرکز اطلاعات سازمان ملل متحد در تهران، ابتدا مراتب تبریک خود را جهت اخذ مقام مشورتی انجمن در اکوسوک ابراز نمودند و سپس سخنرانی اصلی خود را با محوریت نقش دبیرکل در اجرای منشور آغاز کردند: دبیرکل صاحب یکی از کلیدی‌ترین نقش‌ها در سازمان ملل متحد است و نقش او در پیشبرد حقوق بین الملل موثر است. همچنین به نقش ایران در تاسیس سازمان ملل اشاره کردند. در ادامه به نحوه انتخاب دبیرکل و وظایف و مسئولیت‌های ایشان پرداختند که از جمله‌ی آن امر میانجی‌گری است. همچنین ایشان خاطر نشان کردند مجموعه‌ای از ملاقات‌های مقامات ایرانی با ارکان ملل متحد در حال جمع‌آوری است و در ادامه اشاره فهرست‌وار به این ملاقات‌ها داشتند.

در ادامه کلیپی از فعالیت‌های ۹ دبیرکل سازمان ملل متحد پخش شد.

قسمت بعدی برنامه با مدیریت خانم شهناز نیک انجام استاد دانشگاه (همسر استاد هوشنگ مقتدر) و دبیری خانم سحر نفرشی آغاز شد. سپس دکتر نسرين مصفا استاد دانشگاه تهران و رییس انجمن در آغاز کلام خود در تکریم اصالت علم و اخلاق از دکتر هوشنگ مقتدر عضو دیرینه‌ی انجمن یاد نموده و از تلاش‌های دلسوزانه‌ی ایشان در راه آموزش حقوق بین الملل یاد کردند. سپس سخنرانی خود را با بررسی عملکرد دبیران کل سازمان ملل متحد شروع نمودند: دو محور مورد تمرکز سازمان ملل در سال‌های اخیر مبارزه برای استقلال این نهاد و تلاش برای اصلاح ساختار آن بوده است. دبیرخانه یادگار بخش اداری جامعه ملل است که از آن زمان رفته رفته مورد تحول و پیشرفت قرار گرفته است. دبیران کل نیز در این تحول نقش اساسی داشتند. هر یک طرح‌هایی برای اصلاحات سازمان ملل متحد داده‌اند که از آن جمله می‌توان به موارد ذیل اشاره کرد: خاویر پرز دکوئیار چالش چند جانبه‌گرایی، داگ همرشولد طرح انتخاب، کوفی عنان طرح پیشگیری، بانکی مون طرح دیپلماسی پیشگیرانه و آقای گوترش پارادایم مدیریت جدید را مطرح کردند.

مدت هاست سازمان ملل بر بحث پاسخگویی دبیرکل تاکید میکند. در این راستا می‌توان به قطعنامه ۲۶۰ اجلاس ۶۰ مجمع عمومی و قطعنامه ۲۶۶ که متمرکز بر بحث مسئولیت بیشتر دبیرکل است اشاره نمود.

قسمت دوم نشست با مدیریت دکتر فریده شایگان و دبیری خانم منا کربلایی امینی برگزار شد.

ابتدا دکتر جمشید ممتاز استاد دانشگاه تهران، اقدامات دبیرکل سازمان ملل متحد در مقابله با تروریسم را مطرح کردند. ایشان دلایل الزام فعالیت دبیرکل در مقابله با تروریسم را بررسی کردند. ابتدا بر قطعنامه ۴۹۶۰ در تاریخ ۱۹۹۴ تاکید کردند که بر وظیفه‌ی دبیرکل در مقابله با تروریسم اشاره کرده، سپس بیان نمودند که دبیر و دبیرخانه خود بارها قربانی عملیات تروریستی بودند و بر ترور کنت برنادوت اشاره کردند. از اوایل دهه ۹۰ نیروهای حافظ صلح هم مورد هدف تروریسم قرار می‌گرفتند که سبب شد در سال ۱۹۹۴ به ابتکار دبیرخانه کنوانسیون برای مقابله با عملیات خشونت‌آمیز برای حمایت از کارکنان سازمان ملل متحد به تصویب مجمع عمومی برسد.

ایشان در ادامه بر دو محور اشاره کردند: ۱. فعالیت‌های دبیرکل و دبیرخانه در قبال شورای امنیت در مقابله با ترور و تروریسم در مقام دفتر اداری است. ۲. فعالیت‌های دبیرکل و دبیرخانه در مورد فعالیت‌های مجمع عمومی پا را فراتر می‌گذارند و در حکم یک اتاق فکر می‌شود.

دکتر فریده محمدعلی پور استادیار دانشگاه خوارزمی، در مقاله مشترک با خانم مریم زارع محمدی کارشناسی ارشد روابط بین الملل، بیان نمودند که عملیات حفظ صلح به صورت فرآیندی چند وجهی و پیچیده درآمده که طیف وسیعی از دستاوردها اعم از تلاش برای استقرار حاکمیت قانون، حمایت از حقوق بشر، اصلاحات سیاسی، اقتصادی و اجتماعی را به ارمغان آورده است. همچنین پایان نظام دو قطبی، سازمان ملل را به انعقاد موافقت نامه‌های جامع صلح بین طرفین درگیر سوق داده است. ایشان در ادامه نقش دبیرکل را در عملیات حفظ صلح و همچنین انتقادات وارد بر عملکرد دبیران کل را مطرح کردند و نقش کوفی عنان را در قضیه‌ی کوزوو مورد بررسی قرار دادند.

در ادامه دکتر پوریا عسکری استادیار دانشگاه علامه طباطبائی، سخنرانی خود را با موضوع نقش دبیرکل در ترویج و حمایت از حقوق بشر طرح نمودند: با توجه به مجموع گزارش‌های دبیران کل میتوان به این نتیجه رسید که دبیرکل و دبیرخانه میتوانند در حوزه حقوق بشر نقش نظارتی و هنجاری داشته باشند. گزارش‌های دبیرکل به شورا یا مجمع در دو حالت است که یا روی یک موقعیت یا کشور خاص متمرکز است یا موضوعاتی خاص را مطرح میکند، مانند خشونت جنسی علیه زنان یا تروریسم.

اختصاص دارد. در بحث کار سازمان ملل در Legal Division ایشان در ادامه اشاره کردند که قسمتی از دبیرخانه به مورد حقوق بشر اخیرا دبیرکل در حال بهم ریختن متد جاری است. از سال ۲۰۰۰ به بعد موضوع مسئولیت حمایت در قانون توجه قرار گرفت. این موضوع بر مبنای ری اکشن مسلحانه جامعه بین المللی برای واکنش به نقض سیستماتیک حقوق بشر بود. اما این گفتمان توسط دبیرکل امروز تغییر کرده و وزن ری اکشن به نسبت وضع بازدارندگی تغییر پیدا کرده است. داده است. به Peace making امروزه جای خود را به Peace keeping همچنین باید اذعان داشت که گفتمان جای نقش واکنشی باید در قالب عدالت ترمیمی فضا را به گونه ای تغییر دهیم که از صلح به صلح پایدار برسیم.

سخنران بعدی دکتر هیلدا رضائی، استادیار دانشگاه آزاد، سخنرانی خود را با عنوان نقش دبیرکل در حمایت از غیرنظامیان با تاکید بر مخاصمات مسلحانه داخلی ایراد کردند. ایشان با بررسی جنگ‌های داخلی در طول تاریخ، بر نقش حمایتی دبیرکل با ارایه‌ی گزارش و توصیه نامه‌ها به شورای امنیت و مجمع عمومی و در پی آن صدور قطع نامه‌ها و تشکیل دادگاه‌های کیفری بین المللی و ایجاد مسئولیت کیفری برای جنایتکاران اشاره کردند. ایشان بیان داشتند که کشتار غیر نظامیان در دهه های اخیر در مناطقی همچون رواندا، سیرالئون، سودان جنوبی، کنگو بیانگر این قضیه می باشد که سازمان ملل متحد با وجود حمایت از غیر نظامیان در کنوانسیون های بین المللی نتوانسته است در حمایت از آنان به موفقیت مطلوبی دست یابد.

پنل سوم با ریاست دکتر آرامش شهبازی و دبیری خانم نفیسه اسدیپور به انجام رسید.

سخنران اول، آقای کوروش احمدی دیپلمات وزارت امور خارجه و عضو سابق نمایندگی ایران در سازمان ملل متحد، دور اخیر انتخابات دبیرکل برای انتخاب آقای گوترش را با بررسی بند ۹۷ منشور مورد بررسی قرار دادند: این دوره از نظر شفافیت و نقش مجمع عمومی و جامعه بین الملل مدنی کاملاً متمایز از ادوار گذشته بود. در ابتدا رای گیری غیر رسمی در مجمع انجام شد که دریابند نظر مجمع به کدام گزینه ی انتخاباتی نزدیک تر است. در دسامبر ۲۰۱۵ مجمع عمومی قطعنامه ۶۹/۳۱۲ را صادر کرد که به انتخاب دبیرکل اشاره دارد. در این قطع نامه از کشورها دعوت شده تا نامزدهای مورد نظر خود را اعلام کنند که پیش از آن چنین روندی وجود نداشت. ایشان در ادامه نشست‌های مختلف و جلسات پرسش و پاسخ نامزدهای دبیر کلی را تعریف نمودند.

دکتر علی اشرف نظری، دانشیار روانشناسی سیاسی دانشگاه تهران بحث شخصیت شناسی اجتماعی و سیاسی را مطرح کردند: در حوزه مطالعه شخصیت شناسی افراد سیاستمدار بیوگرافی روانشناختی، تحلیل رفتارها، سبک فردی و عدم قرار دادن شخصیت ها در قالب های پیش ساخته باید مورد توجه قرار گیرد. در مطالعات شخصیت باید بر ویژگی‌های خلقی خلق گرا تصمیمات شخصیت‌های سیاسی را با بررسی ریشه‌ی گذشته و —رهبران تاکید کرد یا موقعیت؟ نگرش فرد گرا حال آنها بررسی میکند. ایشان در ادامه بر روی رفتارهای سیاسی پترس غالی و کوفی عنان مطالعه تطبیقی انجام دادند. این دو شخصیت بر اساس مولفه های اصلی شخصیت مصلحه کار یعنی میزان برقراری ارتباط با دیگران، سطح پیچیدگی فکری شناختی، احساس ملی گرایی و ... برای کنترل رویدادها مورد مقایسه قرار گرفتند.

خانم نازنین قائم مقامی کتابدار مرکز اطلاعات سازمان ملل متحد در تهران، در خصوص اداره اطلاعات همگانی ملل متحد نکاتی را بیان فرمودند: این اداره با تصویب قطع نامه شماره ۱۳ مجمع عمومی در سال ۱۹۴۶ با هدف ارتقای آگاهی بیشتر مردم تاسیس شد. این اداره عملکرد سالانه خود را به کمیته اطلاعات مجمع عمومی اطلاع میدهد و وظیفه دارد اهداف و اقدامات سازمان ملل را اطلاع رسانی کند و حمایت اعضای سازمان را برای سه ستون صلح و توسعه و حقوق بشر جلب کند. اخیراً آقای گوترش پیشنهاد کردند نام این اداره به اداره ارتباطات جهانی تغییر یابد. این اداره از سه بخش ارتباطات استراتژیک، رسانه ها و اخبار، بخش ایجاد دسترسی تقسیم میشود. ایشان در ادامه وظایف و اهداف این سه بخش را بیان کردند.

در ادامه دکتر رضوان باقرزاده، استادیار دانشگاه بوعلی سینا همدان نقش آفرینی دبیرکل سازمان ملل متحد در هنجارسازی بین المللی، چیستی هنجارسازی و پیمایش خلق قواعد حقوقی از آغاز تا کمال یافتگی را بیان نمودند و نظرات دبیران کل ملل متحد در خلق هنجارسازی را مورد بررسی قرار دادند. ایشان اذعان داشتند که تحولات مفهوم قانون سازی و هنجار

سازی بین المللی و نقش موثر دبیرکل موجب شده تا دبیرکل از کانال هنجارسازی اعضای جامعه بین المللی را در جهت قانون سازی یاری رساند. از جمله فعالیت‌های هنجارسازی دبیرکل می توان به دیپلماسی پیشگیرانه و صلح سازی اشاره نمود.

در ادامه ی نشست، مجمع عمومی سالانه انجمن با یاد استاد سید عزت الله عراقی عضو دیرینه-ی انجمن برگزار شد. دبیری جلسه بر عهده خانم میترا دودانگه ای بود. در این بخش گزارش عملکرد سالانه انجمن توسط دکتر نسرين مصفا رییس انجمن قرائت شد، ایشان با اشاره به کسب مقام مشورتی توسط انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد از شورای اقتصادی اجتماعی، خاطر نشان کردند که اعطای این مقام به انجمن باعث پیشبرد آن در پیگیری اهداف و آرمان-های انجمن و بالتبع سازمان ملل متحد می باشد

پس از آن تراز مالی سالانه انجمن توسط دکتر بهرام مستقیمی خزانه دار انجمن ارائه شد و سپس کلیپ فعالیت‌های انجمن در دوره ی اخیر مجمع عمومی از سال ۱۳۹۵ پخش شد.

در ادامه خانم سحر تفرشی رییس کمیته دانشجویی انجمن ضمن تقدیر از هیئت مدیره انجمن، و بیان فعالیت های کمیته، از دانشجویان دانشگاه های مختلف کشور برای همکاری در کمیته دعوت بعمل آورد. سپس ۱۱ عضو کمیته دانشجویی مورد تقدیر هیئت مدیره ی انجمن قرار گرفتند.

پنل چهارم با ریاست خانم دکتر فاطمه کیهانلو و دبیری سرکار خانم مهسا فرحان به انجام رسید.

موضوع سخنرانی دکتر عباس ملکی، استاد دانشگاه شریف، حول محور روان شناسی سیاسی رفتار دبیرکل در طول جنگ ایران و عراق بود. ایشان به قطعنامه ۵۹۸ اشاره نمودند که این قطعنامه یک سال دیرتر توسط ایران پذیرفته شد. دکتر ملکی با ارائه توضیحات از روند مذاکرات و فعالیت‌های ستاد سیاسی جنگ تحمیلی از چگونگی تعامل دبیرکل وقت آقای دکوئیر با مقامات ایران و عراق سخن گفتند. یکی از نکات مهم در این راستا حمله عراق پس از پذیرش قطعنامه توسط ایران بود. واکنش دبیرکل در این هنگام همراه با تأمل بود. عباس ملکی خاطر نشان کرد که ویژگی‌های دبیرکل وقت، شامل صبر، وقار و طمأنینه، علاقه به ورزش و ادبیات و توجه به آداب دیپلماتیک در کنار امور غیر رسمی بود. همچنین دکوئیر در قضیه قبرس معتقد بود که تا هنگامی که رابطه دوستانه به معنای واقعی شکل نگیرد امور دیپلماتیک پاسخ نخواهد داد. البته شخصیت ایشان همراه با انتقاداتی بوده است که در مقاله به آن اشاره شده است.

سپس نوبت به سخنرانی دکتر بهرام مستقیمی، استادیار دانشگاه تهران با موضوع تأثیر قضایای ایران در شورای امنیت و اختیارات و اجرای وظایف دبیرکل رسید.

قضایایی که در شورای امنیت در ارتباط با ایران مطرح شده مجموعاً هشت موضوع است که چهار موضوع آن مورد توجه قرار گرفت. ۱. ادامه حضور نیروهای شوروی در ایران پس از پایان جنگ جهانی دوم. ۲. ملی کردن نفت ۳. آینده بحرین ۴. جنگ ایران و عراق.

از مجموع مواد مربوط به دبیرکل، ماده ۹۸ منشور، ماده ۹۵ قواعد دیوان و مواد ۳، ۶ و ۲۲ آیین کار شورا اهمیت دارد. اینها در دو مقوله جای می‌گیرد: اول گسترش اختیارات دبیرکل در تحول مقررات و دوم گسترش اختیارات فرا مقرراتی است. ایشان پس از بررسی قضایا و مقایسه نقش دبیران کل در این قضایا این‌گونه نتیجه‌گیری نمودند که خرق عادت در عملکرد دبیران کل کاملاً مشهود بوده و بعضاً موجب رویه‌سازی شده است.

سخنران بعدی جناب آقای دکتر سید قاسم زمانی، دانشیار دانشگاه علامه طباطبائی با موضوع نقش دبیر کل در مقابله با کاربرد سلاح‌های شیمیایی در جنگ ایران و عراق بودند.

حدود سی سال از پایان جنگ ایران و عراق می‌گذرد اما اثرات سلاح شیمیایی همچنان ادامه دارد. در فضایی که عراق برای موفقیت در جنگ از هیچ روشی برای پیروزی امتناع نمی‌کرد و در عین حال بی‌اعتمادی ایران به شورای امنیت و رد تمامی قطعنامه‌ها به جز قطعنامه ۵۹۸ موجب شد دبیرکل تا حدودی مورد اعتماد ایران قرار گیرد.

طبق ماده ۹۹ منشور دبیرکل اختیار دارد توجه شورای امنیت را به مسائل مخاطره‌آمیز در خصوص صلح و امنیت بین‌المللی جلب کند. در مورد کاربرد سلاح‌های شیمیایی دبیرکل وقت دکوئیر ابتکاراتی از خود به خرج داد: اول محکومیت کاربرد سلاح‌های شیمیایی، دوم اعزام هیأت‌های کارشناسی و سوم درخواست از روسای جمهور ایران و عراق بود. ابتکار سوم که اندکی شخصی بود شامل طرحی بود که با امضای آن پای بندی طرفین به پروتکل ۱۹۲۵ ژنو مورد تصدیق قرار گرفت. جنگ ایران و عراق از حیث شناسایی صلاحیتهای دبیرکل در مجموع اثر مثبتی داشته است هرچند که آثار جنگ به هیچ وجه قابل جبران نیست. در نهایت ایشان اینگونه جمع بندی کردند که اولاً نفس کاربرد سلاح شیمیایی عامل به مخاطره انداختن صلح و امنیت بین‌المللی است. ثانیاً صلاحیت دبیرکل برای بررسی کاربرد سلاح شیمیایی بر صلاحیت ضمنی و کلی ایشان مبتنی است. ثالثاً کنواسیون منع استفاده از سلاح‌های شیمیایی حاصل شفاف‌سازیهای دبیر کل در این راستاست. و در آخر دبیر کل محور همکاریهای بین‌المللی جهت جلوگیری از استفاده از سلاحهای شیمیایی بوده است.

سخنران چهارم دکتر سیروس فیضی، استادیار دانشگاه تهران با موضوع خاور پرز دکوئیر، دبیرکلی برای صلح و عدالت؛ نمونه مطالعه جنگ ایران و عراق ایراد سخنرانی نمودند. ایشان خاطر نشان نمودند که قطعنامه ۵۹۸ بر مبنای طرح ۸ ماده ای دبیرکل وقت بوده است. تا پیش از این ایران تنها قطعنامه‌ها را محکوم می‌کرد. اما بخشی از این قطعنامه‌ها فرصتی برای ارتقاء دیپلماسی کشور بوده است. دبیرکل شخصیتی توانا و برجسته و به دنبال صلح و عدالت بودند. طبق اعتقاد دکوئیر، دبیرکل وجدان جامعه بین‌المللی قلمداد می‌شود.

آخرین سخنران این پنل جناب آقای دکتر ستار عزیزی، دانشیار دانشگاه بوعلی همدان مقاله مشترک خود را با آقای ابراهیم رستمی زاده، کارشناسی ارشد حقوق بین الملل دانشگاه تهران با موضوع بررسی نقش دبیر کل و دبیرخانه ملل متحد در حفظ و پویایی برجام ارایه کردند.

ایشان عنوان کردند که برجام به عنوان سندی موفق جهت رفع تحریم‌ها می باشد و در عین حال موجب تغییر فضای حاکم شده است. دبیرکل جدید تلاش‌هایی برای حفظ برجام داشته است. از زمان روی کار آمدن ترامپ، آقای گوتشر از برجام در های خود حمایت کرده است و همچنین اخیرا گوتشر علاوه بر مهر تایید بر اجرای برجام تاکید زیادی بر منافع طی گزارش اقتصادی ملموس برجام کرده است. اما آیا دبیرکل می‌تواند در برجام نقشی بیش از این داشته باشد؟ پاسخ کمی دشوار است. اما شاید بتوان گفت که می‌تواند در هیئت مشورتی سه نفره نقشی ایفا کند اما به صورت رسمی در برجام نقشی برای وی تعریف نشده است.

در پایان همایش آقای دکتر بیگ زاده استاد دانشگاه شهید بهشتی، کلیه‌ی مباحث نشست را مورد جمع بندی قرار دادند. ایشان اذعان نمودند که دبیرکل صرفا وظایفی را که سایر ارکان از وی خواستارند به انجام می‌رساند و خود چندان نقش عمیقی ایفا نمی‌کند. البته مجموع اشتغالات دبیرکل را می‌توان در دو محور خلاصه کرد یکی مبنای معاهداتی و دیگری مبنای عرفی و ضمنی نقش و اشتغالات دبیرکل.

در خصوص مبنای نقش و اشتغالات دبیرکل منشور ملل متحد باید گفت که منشور مواد کمی را به موضوع دبیرکلی اختصاص داده و شاید بی توجهی به دبیرخانه و دبیرکل را با دو دلیل می‌توان ریشه یابی کرد. اول کوتاه بودن مدت زمان کنفرانس سانفرانسیسکو و دوم ترس کنفرانس مذکور در خصوص ایجاد بحث در مورد صلاحیت‌های دبیرکل که ممکن است مسائل سیاسی جدید را ایجاد کند. ایشان خاطر نشان کرد که کنفرانس سانفرانسیسکو ارزیابی دقیقی از نقش دبیرکل نداشته است.

مواد ۹۷ تا ۱۰۱ منشور حاوی نحوه انتخاب دبیرکل، وظایف و اختیارات وی و مدیریت منابع انسانی است. ایشان در ادامه با بررسی موشکافانه در خصوص سخنرانی‌های به عمل آمده و مثال از نحوه انتخاب دبیرکل‌های گوناگون به مستندات قانونی و عرفی نقش و اشتغالات دبیرکل پرداختند. البته به گفته ایشان دبیرخانه نارسایی‌هایی نیز دارد که از آن جمله انسداد دبیرخانه جهت صدور قطعنامه‌ها می‌باشد.

ایشان در ادامه به بررسی اختیارات دبیرکل پرداختند و از جمله آن ماده ۸ منشور را مدنظر قرار دادند. به طور کلی این ماده اشاره مستقیم به دبیرکل ندارد اما دبیرکل باید تلاش‌هایی می‌کرد تا توازن جنسیتی در سطح تصمیم گیرندگان ملل متحد رعایت کند و این امر انتقادات حقوقدانان فمینیستی را موجب شده است. دکتر بیگ زاده در ادامه به اختیارات ضمنی دبیر

کل اشاره کردند و آن را امکانی جهت توسعه نقش و اشتغالات دبیر کل دانستند. برای مثال گزارش ۲۰۰۵ کوفی عنان از جمله گزارش‌های هنجارساز دبیر کل بود. همچنین استفاده از روشهای مسالمت آمیز سیاسی یا غیر حقوقی از جمله نقش‌های ضمنی دبیرکل می‌باشد. برای مثال می‌توان به میانجی‌گری دکوئیار در جنگ ایران و عراق اشاره کرد.

در پایان ایشان اشاره کردند که مهمترین چالش دبیرکل در حال حاضر، حاکمیت قانون در سازمان ملل می‌باشد و دبیرکل در این خصوص باید درایت لازم را داشته باشد. سه تن از دبیران کل تلاش بسیار زیادی در این خصوص کردند که عبارتند از تریگوه لی، داگ همرشولد و پتروس گالی.

اما سوال اصلی این است که چه باید کرد تا دبیرکل نقش موثرتری داشته باشد؟ در پاسخ باید گفت عده‌ای معتقدند با ایجاد توازن میان خواست‌های کشورهای از یک سو و اختیارات دبیرکل از سوی دیگر می‌توان حاکمیت قانون را تحقق بخشیده و فضای پویا ایجاد کرد. اما این روش در دراز مدت نمی‌تواند پاسخگو باشد. زیرا تا زمانی که ارزش بشریت به معنای واقعی نهادینه نشود از دبیرکل انتظاری فراتر از اجرای خواست دیگر نهادها را نمی‌توان داشت. اما با این حال باید از نقش سنگین دبیرکل در نظم بین‌المللی تشکر نمود.

در پایان سرکار خانم دکتر مصفا، رییس انجمن از همیاری خانه اندیشمندان علوم انسانی و مرکز اطلاعات سازمان ملل متحد و دبیرخانه انجمن و تمامی حضار شرک کننده قدردانی نموده و سال نو را پیشاپیش تبریک گفتند.

بخش دوم:

کارگاه یاد دوره‌های

آموزشی

سلسله کارگاه‌های آموزشی آشنایی با سازمان ملل متحد و اسناد و مدارک آن از طریق سایت سازمان ملل متحد

تهیه و تنظیم: علیرضا رنجبر

انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد با همکاری مرکز اطلاعات سازمان ملل متحد در تهران، از سلسله کارگاه‌های آموزشی «آشنایی با سازمان ملل متحد و اسناد و مدارک آن از طریق سایت سازمان ملل متحد»، یک کارگاه آموزشی را شعبه غرب انجمن در تاریخ ۱۸ اردیبهشت ماه و کارگاه دیگر را در تاریخ ۳۰ شهریور ماه ۱۳۹۶ با تدریس سرکار خانم نازنین قائم مقامی (کتابدار محترم مرکز اطلاعات سازمان ملل متحد در تهران) برگزار کرد.

در این کارگاه ضمن آشنایی با سازمان ملل متحد، به طور جداگانه به «آشنایی با اسناد سازمان ملل متحد با تاکید بر صلح و امنیت بین المللی»، پرداخته شد.

همچنین در تاریخ ۱۵ اسفند ۹۶ کارگاهی دیگر با همین موضوع و با تاکید بر دبیرخانه و دبیرکل برگزار گردید.

در پایان این کارگاه‌ها، شرکت کنندگان از کتابخانه تخصصی مرکز اطلاعات سازمان ملل متحد در تهران بازدید به عمل آوردند و خانم قائم مقامی توضیحاتی را پیرامون کتابخانه و منابع موجود در آن ارائه کردند.

دوره آموزشی «متدولوژی آموزش حقوق بین الملل»

انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد در راستای تحقق ماده یک اساسنامه خود که همانا گسترش و پیشبرد، ارتقای علم و توسعه کیفی نیروهای متخصص و بهبود بخشیدن به امور آموزشی و پژوهشی است و با عنایت به تجربه بیش از شانزده سال فعالیت ثمربخش در زمینه های مرتبط به نظام ملل متحد به ویژه ظرفیت سازی نسل جوان و با توجه به اعتبار و بهره مندی از حضور اساتید برجسته و با مرجعیت علمی در انجمن، اولین دوره آموزشی را برای دانش آموختگان حقوق بین الملل برای آمادگی تدریس و پژوهش در زمینه حقوق بین الملل برگزار نمود.

دکتر محمدرضا ضیایی بیگدلی، استاد برجسته و بنام حقوق بین الملل ایران دوره آموزشی «متدولوژی آموزش در حقوق بین الملل» را طی دوازده ساعت در سه هفته متوالی از ۲۵ آبانماه تا ۹ آذرماه ۱۳۹۶ با همکاری خانه اندیشمندان علوم انسانی برگزار نمود. در این دوره بیست و دو نفر حضور داشتند.

تجارب ارزنده در کنار دانش وسیع استاد در زمینه آموزش حقوق بین الملل در طول سالهای متمادی توشه ای غنی برای مشارکت کنندگان به ارمغان آورد.

ایشان در دوبخش مطالب دوره را ارائه فرمودند. در بخش اول به تبیین مفاهیم کلی، مواردی همچون مفاهیم آموزش متدولوژی، مهارت های تدریس، ویژگی های استاد و فضای کلاس، ارائه بهینه درس، مدیریت کلاس، رابطه علمی و اخلاقی استاد و دانشجو، اهمیت آزمون و شرایط تدریس در دوره های آموزشی دانشگاهی را بیان نمودند.

ایشان در بخش دوم به اصول راهنمای تدریس در حقوق بین الملل، مشکلات و راه حل های آموزشی حقوق بین الملل در ایران، فرهنگ سازی آموزش حقوق بین الملل، رویکرد بین رشته ای، نگاه ایرانی و جهان سومی، نهادهای بین المللی با تاکید بر آموزش، تغییر و تحول در آموزش، آموزش متوازن نظری و عملی، آموزش حقوق بین الملل و رابطه با حقوق داخلی و نقش رویداد های بین المللی در آموزش حقوق بین الملل توجه نمودند.

استاد برخی از تجارب خود را در قالب نکات ناگفته در اختیار شرکت کنندگان قرار دادند. همچنین افراد شرکت کننده از طریق بحث و تبادل نظر در این دوره مشارکت کردند.

فهرستی از منابع مهم نیز در این دوره در اختیار شرکت کنندگان قرار گرفت.

در نظر است این دوره های آموزشی با اهداف فوق در ادوار مختلف در انجمن ارائه شود.

بخش سوم:

بازدید

بازدید از موزه صلح تهران

انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد با همکاری موزه صلح تهران برنامه بازدید هیئت آلمانی را برگزار کرد. این بازدید با حضور اعضای کمیته دانشجویی انجمن در تاریخ شنبه ۱۵ مهرماه ۱۳۹۶ از ساعت ۹ تا ۱۲ صورت گرفت.

بازدید علمی از کمیساریای عالی پناهندگان در تهران

تهیه و تنظیم: اعظم پازدار

انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد برنامه بازدید از دفتر جهانی غذا همراه با هیئت آلمانی را در تاریخ ۱۸ مهرماه ۱۳۹۶ برگزار کرد.

در این بازدید هیئت آلمانی با خانم گرامی نماینده برنامه جهانی غذا در ایران در محل دفتر برنامه جهانی غذا در یونیسف تهران نیز دیدار داشتند.

بخش چهارم:

مشارکت

مشارکت در برگزاری نهمین دوره مسابقات ملی شبیه سازی جلسات دیوان بین المللی کیفری (موت کورت) یادواره هانری دونان

تهیه و تنظیم: اعظم پازدار

تحقق عدالت و مبارزه با بی کیفری (Impunity) مهمترین هدف حقوق بین الملل کیفری است که برای دست یابی به آن تلاش های مستمر و فراوانی در سطح جامعه بین المللی صورت گرفته است. برگزاری مسابقه های شبیه سازی دیوان بین المللی کیفری و آشنا کردن دانشجویان حقوق با چگونگی رسیدگی در دیوان به صورت عملی (Clinical)، اقدامی اساسی است در راستای رسیدن به اهداف این هدف.

امسال نیز دفتر نمایندگی کمیته بین المللی صلیب سرخ در تهران با همکاری انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد، دبیرخانه کمیته ملی حقوق بشردوستانه و موسسه مطالعات و پژوهش های حقوقی شهر دانش، نهمین دوره مسابقات ملی شبیه سازی جلسات محاکمه دیوان بین المللی کیفری (موت کورت) یادواره هانری دونان را در روز پنج شنبه ۲۶ مرداد ۱۳۹۶ در محل سالن اجتماعات مجتمع توانبخشی جمعیت هلال احمر در تهران برگزار کردند.

مراسم با قرائت آیاتی از قرآن کریم و پخش سرود جمهوری اسلامی ایران شروع شد. مسابقات این دوره با حضور ۱۶ تیم متشکل از گروه های سه نفره، از دانشگاه های شهید بهشتی، علامه طباطبائی، دانشگاه مفید قم، دانشگاه دولتی قم، پردیس فارابی دانشگاه تهران، دانشکده روابط بین الملل وزارت امور خارجه، دانشگاه مازندران، دانشگاه تربیت مدرس، دانشگاه فردوسی مشهد و دانشگاه تهران برگزار شد. این تیم ها در مقابل دو محکمه، یکی در محل سالن همایش و دیگری در سالن موزه مجتمع توانبخشی جمعیت هلال احمر به رقابت پرداختند.

دکتر علی خالقی (استاد دانشگاه تهران)، دکتر امیرمقامی (استاد دانشگاه اصفهان)، دکتر هاجر سیاه رستمی (استاد دانشکده هلال احمر)، دکتر اصغریان (استاد دانشگاه آزاد-واحد تهران شمال)، به عنوان هیأت قضات دادگاه اول حضور داشتند.

دکتر ابراهیم بیگ زاده (استاد دانشگاه شهید بهشتی)، دکتر هیبت اله نژندی منش (استاد دانشگاه علامه طباطبائی)، دکتر جبار اصلانی (استاد دانشکده هلال احمر)، دکتر کتایون حسین نژاد (رئیس پیشین دپارتمان ارتباطات و همکاریها در کمیته بین المللی صلیب سرخ در دفتر تهران) هیأت قضات دادگاه دوم را تشکیل می دادند.

مراسم اختتامیه این دوره از مسابقات با ایراد بیاناتی از سوی دکتر ابراهیم بیگ زاده استاد برجسته دانشگاه شهید بهشتی همراه بود، پس از ایشان نیز آقای دکتر علی خالقی و همچنین خانم ژیلت رئیس کمیته بین المللی صلیب سرخ سخنان پایانی خود را ارائه نمودند.

در پایان نیز آقای دکتر عسکری-دبیرکل انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد-سخنانی ارائه نمودند.

از کمیته دانشجویی انجمن ایرانی مطالعات ملل متحد که پنج نفر از اعضای خود را به عنوان منشی برای این دوره از مسابقات معرفی کرده بود تقدیر و تشکر به عمل آمد، و به خانمها پریناز توفیقی و نفیسه اسدپور به عنوان منشی های دادگاه اول و خانم میترا دودانگه ای و آقای حسن عباسی و آقای صدرا نجفی نژاد به عنوان منشی های دادگاه دوم گواهی شرکت در مسابقات و تنه‌دیس مسابقات اهدا گردید. در نهایت این مسابقات با معرفی ۴ تیم برتر با اهدای جوایز و دریافت گواهی شرکت در این مسابقات به شرکت کنندگان به پایان رسید. تیم اول دانشگاه تهران متشکل از خانم صدف وفا و آقایان سهیل قاسمی بجد و برنا باطنی با مربی گری خانم مرجان قتبری، تیم دوم از دانشکده روابط بین الملل متشکل از آقایان امیرمحمد شهریار و سید علیرضا جلالی و علی اکبر ملکی با مربی گری آقای مرتضی نادری، تیم سوم از دانشگاه مازندران متشکل از آقایان میثم یعقوبی و کامران شیخی و میلاد مهرابی کوشکی، تیم چهارم از دانشگاه شهید بهشتی متشکل از خانم ها آوا سالیانی و ثنا رحمن ستایش و آقای صدرا نبوی بودند.

آقای سهیل قاسمی به عنوان بهترین پژوهشگر (**Researcher**) و سرکار خانم آوا سالیانی به عنوان بهترین ارائه دهنده (**Mooter**) انتخاب شدند. همچنین عنوان بهترین لایحه و کیفر خواست به تیم دانشگاه قم متشکل از آقایان پوریا حیدری و محمد حسین بهرامی سامانی و مصطفی یکتافر و تیم دانشگاه بهشتی متشکل از خانم ها آوا سالیانی و ثنا رحمن ستایش و آقای صدرا نبوی اختصاص یافت.

مشارکت در برگزاری نهمین دوره مسابقات ملی شبیه سازی جلسات دیوان بین المللی کیفری (موت کورت) یادواره هانری دونان (دورنهایی)

تهیه و تنظیم: اعظم پازدار

مرحله دوم مسابقات شبیه سازی جلسات محاکمه دیوان بین‌المللی کیفری از سوی دفتر نمایندگی کمیته بین‌المللی صلیب سرخ در تهران با همکاری انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد، دبیرخانه کمیته ملی حقوق بشردوستانه و موسسه مطالعات و پژوهش‌های حقوقی شهر دانش، نهمین دوره مسابقات ملی شبیه سازی جلسات محاکمه دیوان بین‌المللی کیفری (موت کورت) یادواره هانری دونان را در روز پنج‌شنبه ۶ مهر ۱۳۹۶ در محل سالن اجتماعات مجتمع توانبخشی جمعیت هلال احمر در تهران برگزار گردید.

در این مرحله «نهمین دوره مسابقات ملی شبیه‌سازی جلسات محاکمه دیوان بین‌المللی کیفری» که به زبان انگلیسی و با حضور ۴ تیم سه‌نفره دانشجویی، به ترتیب، تیم دانشگاه شهید بهشتی (خانم‌ها آوا سالیانی، ثنا رحمن ستایش و آقای صدرا نبوی با مربی‌گری خانم زهرا اثر)، تیم دانشگاه تهران (خانم صدف وفا و آقایان سهیل قاسمی بجد و برنا باطنی با

مربی‌گری خانم مرجان قنبری)، تیم دانشکده روابط بین‌الملل (آقایان امیرمحمد شهریاری، سید علیرضا جلالی، سعید باغبان کندری با مربی‌گری آقای مرتضی نادری) و تیم دانشگاه مازندران (آقایان میثم یعقوبی، کامران شیخی و میلاد مهرابی کوشکی با مربی‌گری آقای مرتضی نادری)، مقام‌های نخست تا چهارم را به دست آوردند. تیم‌های نخست و دوم در مسابقات منطقه‌ای که در کاتماندو، نپال در آذر ماه سال جاری برگزار خواهد شد، به عنوان تیم‌های ملی ایران شرکت خواهند کرد و با تیم‌هایی از کشورهای جنوب آسیا به رقابت خواهند پرداخت.

داوری این مرحله از مسابقات، بر عهده‌ی خانم دکتر صفی‌ناز جدلی (دانشگاه آزاد واحد تهران مرکز) و آقایان دکتر تهمورث بشیریه (دانشگاه تهران)، دکتر فریدون جعفری (دانشگاه بوعلی همدان) و آقای صلاح‌الدین از کمیته بین‌المللی صلیب سرخ در ایران، بود.

یادآور می‌شود، مرحله‌ی نخست این مسابقات، پیش از این، در تاریخ ۲۶ مرداد ۱۳۹۶ و با شرکت ۱۶ تیم از دانشگاه‌های مختلف کشور برگزار شده بود که در نهایت، ۴ تیم یادشده، به مرحله دوم راه یافتند.

مشارکت در هفته ترویج علم

انجمن ترویج علم ایران، انجمنی علمی است که تحت پوشش کمیسیون انجمن‌های علمی کشور فعالیت می‌کند. این انجمن مفتخر است که در سال ۱۳۹۶ برای هفدهمین دوره متوالی «جایزه ترویج علم ایران» را به بهترین و خلاقانه‌ترین کوشش‌هایی که از سوی معلمان، روزنامه‌نگاران، نویسندگان، مترجمان، پژوهشگران، مروجان علم، برنامه‌سازان و فعالان رسانه‌ای، فعالان زیست‌محیطی، دانشجویان، استادان دانشگاه، سیاست‌گذاران، سرمایه‌گذاران و حامیان مالی، رسانه‌ها، مدارس، نهادها، ناشران، مراکز علمی، سایت‌ها، کتابخانه‌ها، موزه‌ها، انجمن‌های علمی، فرهنگ‌سراها، نشریات، سازمان‌های مردم‌نهاد و همه افراد حقیقی و حقوقی دیگر، اعم از انتفاعی، غیرانتفاعی، دولتی و غیر دولتی، در راه ترویج علم صورت گرفته، اهداء کند.

انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد یکی از همکاران انجمن ترویج علم ایران در برگزاری هفته ترویج علم

بود.

حامین هفته ترویج علم

بخش پنجم:

نمایندگان

A photograph showing a large number of United Nations Human Rights Office publications arranged on a table covered with a blue cloth. The books are mostly blue or green, featuring the UN emblem. Visible titles include "Human Rights", "The Agenda for Peace", "Report on the Situation of Human Rights in Mozambique", "Building Peace and Development 1994", "AN AGENDA FOR DEVELOPMENT 1995", and "Mozambique". In the center, there is a white document with the UN logo and Persian text: "دستور گاو برای توسعه", "کتاب در دولت ایران و افغانستان", and "پژوهش حقوق بشر". The background shows a window and a wooden chair.

بخش ششم:

بزرگداشت یادبود

بزرگداشت سالیاد استاد مسعود طارم‌سری

انجمن ایرانی سازمان ملل متحد در ایام سالیاد مرحوم استاد مسعود طارم سری و در تکریم اصالت اخلاق و علم، نشست تخصصی با عنوان «سرمایه گذاری خارجی مسئولانه برای توسعه پایدار» با همکاری مرکز مطالعات عالی بین‌المللی دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران، در تاریخ سه شنبه ۲۸ آذر ۱۳۹۶ در سالن کنفرانس این مرکز برگزار کردند.

گزارش کامل این نشست را می‌توانید از قسمت رویدادهای عمومی مطالعه بفرمایید.

بزرگداشت سالیاد دکتر هوشنگ مقتدر

همایش سالانه انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد با همکاری مرکز اطلاعات سازمان ملل متحد با عنوان «نقش دبیرخانه و دبیرکل در تحقق اهداف منشور ملل متحد» در روز یکشنبه ۲۰ اسفند ماه ۱۳۹۶ در خانه اندیشمندان علوم انسانی برگزار شد.

یکی از بخش‌های این همایش به بزرگداشت سالیاد دکتر هوشنگ مقتدر اختصاص داشت. این بخش با مدیریت خانم شهناز نیک انجام استاد دانشگاه (همسر استاد هوشنگ مقتدر) و دبیری خانم سحر تفرشی آغاز شد. سپس دکتر نسرین مصفا استاد دانشگاه تهران و رییس انجمن در آغاز کلام خود در تکریم اصالت علم و اخلاق از دکتر هوشنگ مقتدر عضو دیرینه‌ی انجمن یاد نموده و از تلاش‌های دلسوزانه‌ی ایشان در راه آموزش حقوق بین‌الملل یاد کردند.

گزارش کامل این نشست را می‌توانید از قسمت رویدادهای عمومی مطالعه بفرمایید.

بزرگداشت یاد و خاطره دکتر عزت‌الله عراقی

همایش سالانه انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد با همکاری مرکز اطلاعات سازمان ملل متحد با عنوان «نقش دبیرخانه و دبیرکل در تحقق اهداف منشور ملل متحد» در روز یکشنبه ۲۰ اسفند ماه ۱۳۹۶ در خانه اندیشمندان علوم انسانی برگزار شد. انجمن بخش برگزاری مجمع عمومی را به بزرگداشت یاد و خاطره ی استاد دکتر عزت‌الله عراقی اختصاص داد.

گزارش کامل این نشست را می‌توانید از قسمت رویدادهای عمومی مطالعه بفرمایید.

آئین نکوداشت استاد دکتر محمد محمدی گرکانی

بخش، مضموم:

تقدیر و تسکیر

من لم یشکر المخلوق لم یشکر الخالق

بدون شک برگزاری طیف وسیعی از برنامه‌های انجمن بدون همکاری و همیاری نهادهای مختلف و مسئولین ارجمند آنها و همکاران محترم ایشان میسر و مقدور نبود. از این‌رو، انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد وظیفه خود می‌داند که از نهادهایی که در طول سال ۱۳۹۶ در برگزاری برنامه‌های انجمن، همکار و همیار ما بودند، صمیمانه تشکر و قدردانی نماید.

همچنین سپاسگزار همکاران و همیاران انجمن هستیم که در طول سال ۱۳۹۶ بدون ذره‌ای چشمداشت، همواره یار و یاور انجمن در برنامه‌های مختلف بوده‌اند و از درگاه خداوند متعال برای ایشان آرزوی توفیق روزافزون داریم.

نهادهای همکار در سال ۱۳۹۶

		
خانه اندیشمندان علوم انسانی	دانشگاه پیام نور واحد سقز	انجمن ترویج علم ایران
		
دفتر نمایندگی کمیته بین‌المللی صلیب سرخ در تهران	دانشگاه تهران، دانشکده حقوق و علوم سیاسی، مرکز عالی مطالعات بین‌المللی	دبیرخانه کمیته ملی حقوق بشردوستانه
		
موسسه حقوق عمومی دانشگاه تهران	مرکز اطلاعات سازمان ملل متحد در تهران	دانشگاه آزاد اسلامی - واحد ارومیه

مراسم تقدیر از کمیته دانشجویی انجمن

انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد با همکاری خانه اندیشمندان علوم انسانی و مرکز اطلاعات سازمان ملل متحد همایش «نقش دبیرخانه و دبیرکل در تحقق اهداف منشور ملل متحد» را همراه با مراسم تقدیر کمیته دانشجویی انجمن در تاریخ ۲۰ اسفندماه ۱۳۹۶ برگزار کرد.

گزارش کامل این نشست را می‌توانید از قسمت رویدادهای عمومی مطالعه بفرمایید.

تقدیر از خانم ستاره ساعدی

انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد از سرکار خانم ستاره ساعدی مشاور حقوقی کمیته بین‌المللی صلیب سرخ در تهران با اعطای لوح و جایزه تقدیر به عمل آورد.

اعظم پازدار

کارشناس علوم سیاسی دانشگاه تهران

- مسئول دفتر انجمن

- مسئول روابط عمومی

- گزارشگر انجمن

علیرضا رنجبر

کارشناس ارشد حقوق بین‌الملل دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی

- همیار انجمن

- گزارشگر انجمن

هیلدا رضائی

دکتری حقوق بین الملل عمومی

- بازرس علی البدل انجمن

- گزارشگر انجمن

ناصر سرگران

دانشجوی دکتری حقوق بین الملل دانشگاه تهران

- گزارشگر انجمن

- همیار انجمن

- عضو کمیته دانشجویی انجمن

- گزارشگر انجمن

خدایار سعید وزیری

کارشناس ارشد حقوق بین الملل دانشگاه علامه طباطبائی

- گزارشگر انجمن

سحر تفرشی

فارغ التحصیل کارشناسی ارشد حقوق بین الملل دانشگاه شهید بهشتی

- رئیس کمیته دانشجویی انجمن

- گزارشگر انجمن